

CẨM nang dành
cho bố mẹ

eee
Book Start

eee

CẨM nang dành
cho bố mẹ

Book Start

Lời nói đầu của Bộ trưởng “THIẾT LẬP “NGÔI NHÀ SÁCH VỚI KIẾN THỨC VÀNG” CHUYÊN DÀNH CHO TRẺ EM”

Lời nói đầu của Viện trưởng “HÃY CÙNG CON “TRÒ CHUYỆN VỀ SÁCH”, NUÔI DƯỠNG THÓI QUEN ĐỌC SÁCH”

Chương I: TỪ GÓC ĐỘ Y HỌC, THẢO LUẬN VỀ VIỆC ĐỌC SÁCH CỦA TRẺ SƠ SINH VÀ TRẺ NHỎ

Cha mẹ đọc sách cùng con trẻ 0-5 tuổi: Không có gì quan trọng hơn điều này. 9

Chương II: SỰ PHÁT TRIỂN THỂ CHẤT VÀ TINH THẦN VỚI VIỆC ĐỌC SÁCH CỦA TRẺ SƠ SINH VÀ TRẺ NHỎ

1. Chuẩn bị trước khi sinh 15
2. Sự phát triển của trẻ sơ sinh (0 đến 6 tháng) 16
3. Sự phát triển của trẻ sơ sinh (6 đến 12 tháng) 17
4. Sự phát triển của trẻ mới biết đi (1 đến 2 tuổi) 18
5. Sự phát triển của trẻ nhỏ (2 đến 3 tuổi) 20
6. Sự phát triển của trẻ nhỏ (3 đến 5 tuổi) 21

Chương III: Q&A: CÂU HỎI THƯỜNG GẶP KHI BỐ MẸ ĐỌC SÁCH CÙNG TRẺ

1. Q&A: Câu hỏi thường gặp khi bố mẹ đọc sách cùng trẻ 27
2. Phương án thúc đẩy khuyến khích việc đọc sách của trẻ 35

Chương IV: VẬN DỤNG NGUỒN TÀI NGUYÊN CỦA THƯ VIỆN

1. Khu đọc sách dành riêng cho trẻ 41
2. Túi quà tặng đọc quyền cho trẻ 41

THIẾT LẬP “NGÔI NHÀ SÁCH VỚI KIẾN THỨC VÀNG” CHUYÊN DÀNH CHO TRẺ EM

Phụ huynh chính là người dẫn dắt con cái tiếp xúc với việc đọc sách một cách tuyệt vời nhất. Thông qua việc kể chuyện mở ra tầm nhìn mới cho trẻ. Bên cạnh đó, các hình ảnh, động tác, biểu cảm đều có thể khơi dậy sự nhận thức và trí tưởng tượng không giới hạn của trẻ. Cha mẹ làm bạn và trò chuyện với con cái cũng là một phương pháp tốt để phát triển ngôn ngữ, xây dựng sự tự tin, và thúc đẩy tình cảm thân thiết giữa cha mẹ và con cái. Khi đọc sách cùng trẻ có thể kết hợp trò chơi với các hình thức đa dạng, để trẻ hiểu hơn về nội dung sách, cảm nhận được vẻ đẹp và diện mạo của thế giới bao la ngoài kia.

Từ năm 2009, Bộ Giáo dục đã tích cực hỗ trợ phát triển thư viện công cộng ở các huyện, thị. Trong đó thúc đẩy trẻ em đọc sách là một trong những hạng mục trọng điểm trong các quảng bá tuyên truyền. Khuyến khích các thư viện công cộng thiết lập “Khu đọc sách dành cho trẻ em”. Đồng thời cùng với các thư viện thành phố trực thuộc trung ương, và thư viện của Cục Văn hoá huyện thị, chung tay đẩy mạnh kế hoạch đọc sách dành cho trẻ, phong phú đa dạng kho tàng sách. Trẻ em từ 0-5 tuổi sẽ được tặng “Túi sách quà tặng” để thói quen đọc sách của trẻ được lan toả từ gia đình cho đến thư viện. Tại góc đọc sách, thiết lập ngôi nhà sách với kiến thức vàng chuyên dành cho trẻ.

Một quyển sách hay, là trước tiên cha mẹ phải hiểu nội dung và thông điệp mà tác giả muốn truyền tải. Cha mẹ nào cũng muốn dành cho con cách giáo dục tốt nhất, và muốn nuôi dưỡng thói quen đọc sách vào trong tâm hồn con một cách tự nhiên nhất. Thờ chương một, "Việc đọc bắt đầu từ 0 tuổi", có thể hướng dẫn cha mẹ về cách dạy con đọc sách, cung cấp các khái niệm mới về việc đọc sách, đồng thời đưa ra các kỹ

năng thực tế, áp dụng và khởi xướng việc đọc sách cùng con. Chương hai, "Sách thích hợp dành cho trẻ em năm 2019", là những quyển sách được các chuyên gia và học giả chọn lọc kỹ lưỡng từ 1804 chủ đề sách, chọn ra những chủ đề phù hợp với trẻ từ 0 đến 5 tuổi, nhằm cung cấp những tài liệu đọc tuyệt vời nhất cho phụ huynh tham khảo và áp dụng.

Ngoài ra, quyển cẩm nang này cũng sẽ được đưa vào nguồn kho tàng sách của thư viện. Phụ huynh có thể tìm các thư viện gần nhà và hãy cùng con khám phá kho tàng kiến thức. Bạn đã chuẩn bị sẵn sàng “Ngôi nhà đọc sách với những kiến thức vàng” cho con chưa? Nào, bây giờ chúng ta hãy cùng con mở ra chương sách đầu tiên nhé!

Bộ trưởng Bộ Giáo dục - ông 潘文忠

HÃY CÙNG CON “TRÒ CHUYỆN VỀ SÁCH”, NUÔI DƯỠNG THÓI QUEN ĐỌC SÁCH

Hãy dùng "Một quyển sách tranh" để bắt đầu một trải nghiệm tốt về việc đọc sách cùng trẻ, chúng ta hãy cùng con "trò chuyện về sách", thông qua quá trình đối thoại và tương tác lúc đọc, phát hiện khả năng tuyệt vời của trẻ. Nhiều báo cáo nghiên cứu chỉ ra rằng, giai đoạn mầm non là thời kỳ vàng của sự phát triển của trẻ, nếu trong giai đoạn này tiến hành việc đọc sách cùng con thì có thể giúp trẻ phát triển não bộ và ngôn ngữ, tăng cường khả năng đọc, là cột mốc cơ bản cho sự phát triển tính sáng tạo và khả năng học tập sau này.

Để thúc đẩy và thiết thực việc đọc sách của phụ huynh với con em, kể từ năm 2009, Bộ Giáo dục đã nhượng quyền cho Thư viện Quốc lập Đài Loan xúc tiến và thực hiện kế hoạch “Bước chân đầu cho việc đọc: Hoạt động thúc đẩy việc đọc sách dành cho trẻ”, đồng thời mỗi năm đều bình chọn ra các thư viện ưu tú. Điều này không chỉ thu hút các nhà xuất bản xem trọng hơn việc sản xuất ra những tài liệu đọc dành cho trẻ em, mà còn truyền cảm hứng sáng tác cho nhiều tác giả trong nước. Chương trình này đã được xúc tiến hơn 10 năm, các thư viện công cộng trên cả nước cũng đã tích cực và quyết tâm thực hiện tốt, để ngày càng có nhiều các bạn nhỏ yêu thích đọc sách.

Về việc tuyển chọn sách, tính đến năm 2019 đã có 63 nhà xuất bản đăng kí hơn 1804 chủ đề sách để tham gia bình chọn. Nhiều hơn 87 chủ đề sách so với năm 2018. Để đảm bảo chất lượng và sự phong phú của sách, Bộ Giáo dục đã tuyển dụng các chuyên gia đặc biệt trong các lĩnh vực khác nhau như giáo dục mầm non, văn học thiếu nhi và chuyên môn về y học phát triển nhi đồng, để thành lập hội đồng tuyển chọn sách. Sau hơn 4 tháng xét duyệt, cuối cùng chọn ra 76 chủ đề phù hợp với thiếu nhi. Ngoài ra, năm nay có 24 quyển sách kinh điển đã được chọn hơn 5 lần,

và tổng cộng có 100 quyển sách và được liệt kê là sách được đề cử cho hạng mục "Sách phù hợp với trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ" của năm 2019.

Ai nói rằng không thể trò chuyện với trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ? Hãy sử dụng một quyển sách hay để bắt đầu cuộc đối thoại với con bạn và hòa nhập với cuộc sống hàng ngày thông qua các yếu tố "nghe", "nói", "đọc", "viết" và "chơi". Để có được những trải nghiệm đọc sách tuyệt vời. Sự hỗ trợ và hướng dẫn của phụ huynh là một yếu tố quan trọng trong việc làm cho trẻ yêu thích đọc. Bây giờ thì chúng ta hãy cùng trẻ "trò chuyện về sách" ngay thôi nào!

Viện trưởng Thư viện Quốc lập Đài Loan - ông

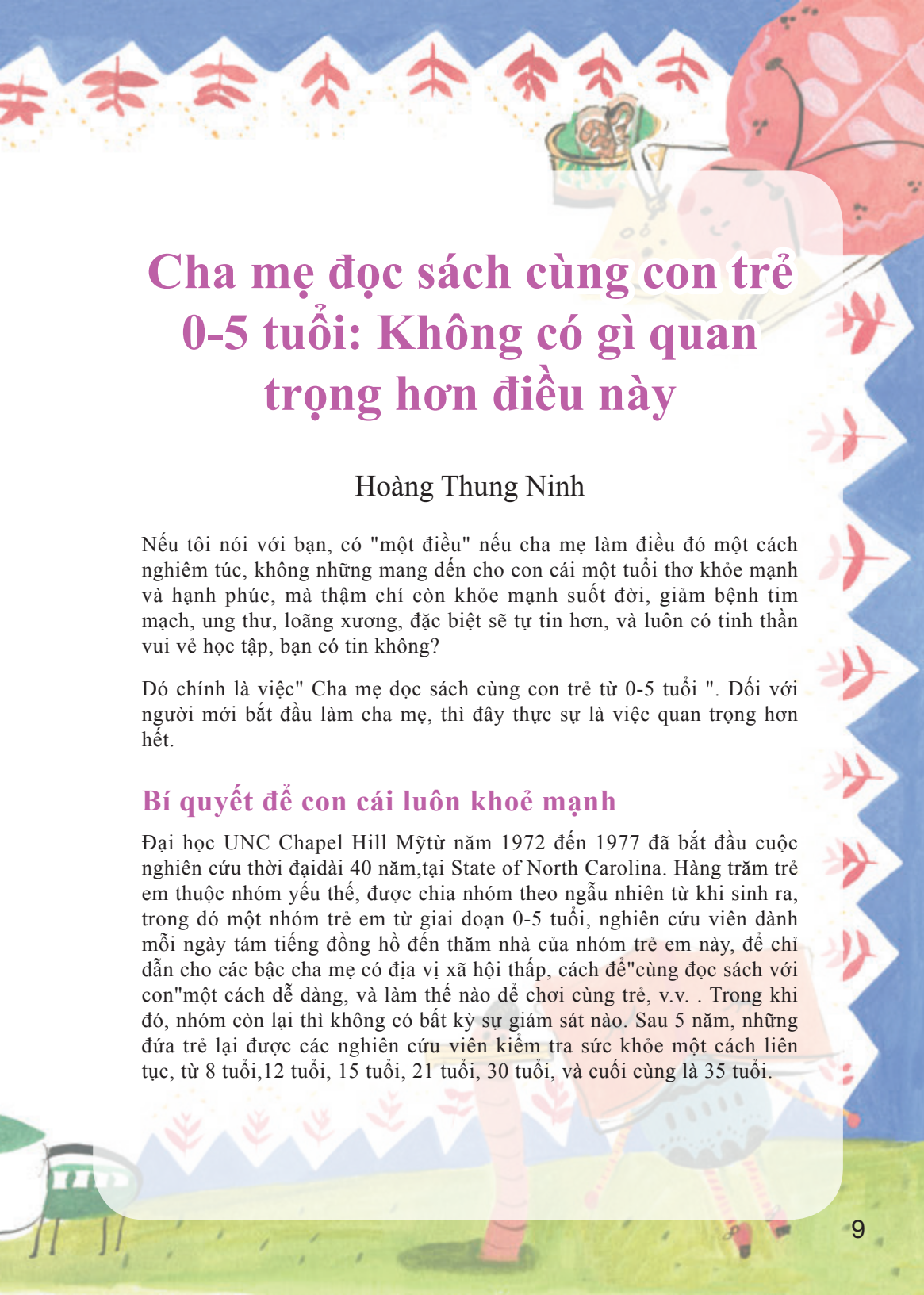
鄭來長

An illustration at the top of the page shows a young child with dark hair wearing a yellow and green striped headband, holding a bunch of red flowers. To the right are three bowls of food: one with skewers of meat and a slice of orange, another with a red soup, and a third with a yellow fruit. The background is a blue sky with white clouds and a green hill on the left.

Chương I: TỪ GÓC ĐỘ Y HỌC, THẢO LUẬN VỀ VIỆC ĐỌC SÁCH CỦA TRẺ SƠ SINH VÀ TRẺ NHỎ

Cha mẹ đọc sách cùng con trẻ 0-5 tuổi: Không có gì quan trọng hơn điều này

Hoàng Thung Ninh

Nếu tôi nói với bạn, có "một điều" nếu cha mẹ làm điều đó một cách nghiêm túc, không những mang đến cho con cái một tuổi thơ khỏe mạnh và hạnh phúc, mà thậm chí còn khỏe mạnh suốt đời, giảm bệnh tim mạch, ung thư, loãng xương, đặc biệt sẽ tự tin hơn, và luôn có tinh thần vui vẻ học tập, bạn có tin không?

Đó chính là việc "Cha mẹ đọc sách cùng con trẻ từ 0-5 tuổi". Đối với người mới bắt đầu làm cha mẹ, thì đây thực sự là việc quan trọng hơn hết.

Bí quyết để con cái luôn khỏe mạnh

Đại học UNC Chapel Hill Mỹ từ năm 1972 đến 1977 đã bắt đầu cuộc nghiên cứu thời đại dài 40 năm, tại State of North Carolina. Hàng trăm trẻ em thuộc nhóm yếu thế, được chia nhóm theo ngẫu nhiên từ khi sinh ra, trong đó một nhóm trẻ em từ giai đoạn 0-5 tuổi, nghiên cứu viên dành mỗi ngày tám tiếng đồng hồ đến thăm nhà của nhóm trẻ em này, để chỉ dẫn cho các bậc cha mẹ có địa vị xã hội thấp, cách để "cùng đọc sách với con" một cách dễ dàng, và làm thế nào để chơi cùng trẻ, v.v. . Trong khi đó, nhóm còn lại thì không có bất kỳ sự giám sát nào. Sau 5 năm, những đứa trẻ lại được các nghiên cứu viên kiểm tra sức khỏe một cách liên tục, từ 8 tuổi, 12 tuổi, 15 tuổi, 21 tuổi, 30 tuổi, và cuối cùng là 35 tuổi.

Tôi phải nói với bạn rằng, trẻ em được huấn luyện việc đọc sách từ dưới 5 tuổi, đã đạt được kết quả kinh ngạc đến tuyệt vời như thế nào. Những đứa trẻ từ nhỏ đã được người lớn cùng đọc sách và chơi với chúng mỗi ngày, khi bước vào tuổi trung niên, huyết áp trung bình thấp hơn, và không một ai bị huyết áp cao, mỡ trong máu, bệnh tiểu đường; Đối chiếu với nhóm còn lại, thì nhóm này đã có một phần tư nam giới ở tuổi ba mươi, đã bị hội chứng chuyển hóa (Metabolic syndrome).

Đừng hiểu lầm nhé, không phải vì họ đọc sách báo liên quan đến sức khỏe từ nhỏ, nên họ sẽ biết cách tự chăm sóc bản thân hơn, mà chính nhờ việc “Đọc sách cùng con” của cha mẹ”, đã đem lại hiệu quả trị liệu “Bảo hành trọn đời”.

Tại sao tương tác giữa cha mẹ và con cái đem lại hiệu quả thần kỳ như vậy? Đã có nhiều nghiên cứu chứng minh rằng, nếu não của trẻ từ nhỏ đã tích lũy quá nhiều áp lực gây hại, nó sẽ gây tổn thương cho mạch máu não, từ đó ảnh hưởng đến quá trình trao đổi chất và mang lại rủi ro sức khỏe sau đó, bao gồm bệnh tim mạch, ung thư, trầm cảm, mất ngủ, loãng xương, v.v. Bên cạnh đó việc vui vẻ cùng cha mẹ chơi đùa và đọc sách là cách giải tỏa áp lực một cách tốt nhất. Có thể giảm hoặc môn căng thẳng một cách hiệu quả và bảo vệ bộ não khỏi bị tổn hại!

Bí quyết giúp trẻ vui vẻ học tập

Có nhiều nghiên cứu cho rằng, kinh nghiệm về các hoạt động ngôn ngữ trong việc đọc sách sớm của trẻ giúp não bộ phát triển tích cực hơn và thiết lập mối quan hệ tốt hơn với cha mẹ. Ngoài việc có lợi cho sức khỏe, việc cha mẹ có thói quen đọc sách cùng con cái, cũng có thể truyền cảm hứng cho vốn từ vựng nói của con bạn. Đây...chắc là kiến thức cơ bản! Theo nghiên cứu của Bộ Giáo dục Mỹ cho rằng, trẻ em sống trong gia đình có thói quen cùng đọc sách, khi bắt đầu học tiểu học sẽ có kỹ năng đọc tốt và kiến thức sâu rộng hơn. Ngược lại, đối với trẻ có vốn từ vựng ngôn ngữ kém, sẽ có tỷ lệ mắc phải vấn đề trở ngại khi học tập cao hơn. Đi học không vui vẻ, mất tự tin, và cuối cùng nhiều học sinh thậm chí không thể học hết cấp ba.

Là cha mẹ, nếu bạn thậm hy vọng rằng con bạn sẽ không thua cuộc ngay từ xuất phát điểm, thì việc đọc sách cùng con là để "rèn luyện kỹ năng" tốt nhất. Tôi đã đề cập đến nghiên cứu dài 40 năm của trường Đại học UNC Chapel Hill Mỹ. Tôi vẫn chưa đề cập đến một chi tiết nhỏ trong cuộc nghiên cứu đó nữa là: các nhà nghiên cứu đã sắp xếp dạy kèm cho một số trẻ khác từ 6 đến 8 tuổi, dạy họ học toán học và đọc sách, hiệu quả thì lại không đáng kể! Điều này có nghĩa là sự tương tác giữa cha mẹ và con trước 5 tuổi thậm chí còn quan trọng hơn việc mời gia sư cho con sau khi học tiểu học. Kết quả của nghiên cứu này thực sự bất ngờ. Do đó, việc cha mẹ đọc sách cùng con cái tốt nhất là càng sớm càng tốt.

Đọc sách cùng con với hình thức đối thoại

Tôi luôn nhấn mạnh một điều "Cha mẹ đọc sách vui vẻ cùng con trẻ" thay vì "đọc sách một cách miễn cưỡng", đọc sách cùng con không phải là phương tiện để cha mẹ áp đặt con làm quen với ㄅ ㄆ ㄇ (chú âm) hay chữ cái ABC, cũng không phải là việc đọc cái mà bé không hiểu như Tam tự kinh, càng không phải là đọc các tác phẩm dạy đạo đức của nhà Nho, như một cách tẩy não. Mặc dù việc đọc sách cùng trẻ có một số chi tiết cần chú ý, nhưng nói chung điểm chủ chốt là giúp cha mẹ tìm một chủ đề để trò chuyện với con cái.

Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng, nếu cha mẹ áp dụng cách "đọc sách với hình thức đối thoại", họ thường hỏi con những câu hỏi mở khi xem truyện tranh. Họ thậm chí khi đã vào đúng chủ đề trao đổi thì quyển sách sẽ được gác sang một bên và tiếp tục thảo luận. Một tháng sau, khả năng ngôn ngữ biểu cảm của trẻ có sự tiến bộ đáng kể. Mặc dù tính cách của mỗi phụ huynh có thể khác nhau, có người sẽ dùng cách miêu tả (describer style), họ thích giải thích cặn kẽ các tình huống trong truyện. Và có một số người thuộc tí thích trình diễn (performance-oriented style), họ không kể tường tận chi tiết nhỏ của truyện mà sẽ kể chuyện với cách sống động và thú vị. Cả hai cách đều rất tốt, tùy vào tính cách của trẻ mà chọn cách thích hợp.

Hiện nay, Học viện Nhi khoa Hoa Kỳ và Hiệp hội Nhi khoa Đài Loan đều đã nhiều lần khuyến khích các bậc cha mẹ hãy bắt đầu đọc truyện cùng con mỗi ngày, mọi lúc, mọi nơi. Các thư viện lớn của Đài Loan hiện có nhiều sách tranh có thể mượn, các khu vui chơi dành cho mẹ và bé, hoặc các quầy sách trực tuyến cũng có rất nhiều sách dành cho thiếu nhi. Thực sự thì không có lý do gì để không đọc sách cùng trẻ từ 0 tuổi trở đi nữa. Cha mẹ có thể tìm hiểu các tư liệu đã có trong tay, xem loại sách nào phù hợp cho trẻ ở các độ tuổi khác nhau, phản ứng của trẻ với sách như thế nào, và sau khi đã hiểu biết cơ bản, thì cha mẹ sẽ không gặp trở ngại khi đọc sách cùng con nữa.

Khi chọn một cuốn sách tranh, xin nhớ chọn những cuốn sách mà "chính người lớn cũng thấy nó thú vị", bởi vì nếu thậm chí bạn còn thấy nội dung nó tẻ nhạt, làm thế nào bạn có thể truyền cảm hứng cho con bạn?

Điều mà cha mẹ của thời đại 3C cần nhắc nhở bản thân

Phải nói rằng, thế giới của học sinh và người lớn hiện nay gần như bị các sản phẩm 3C chiếm lĩnh, vậy nếu cha mẹ dùng cách đọc sách điện tử, hoặc các ứng dụng APP, điều này có được không?

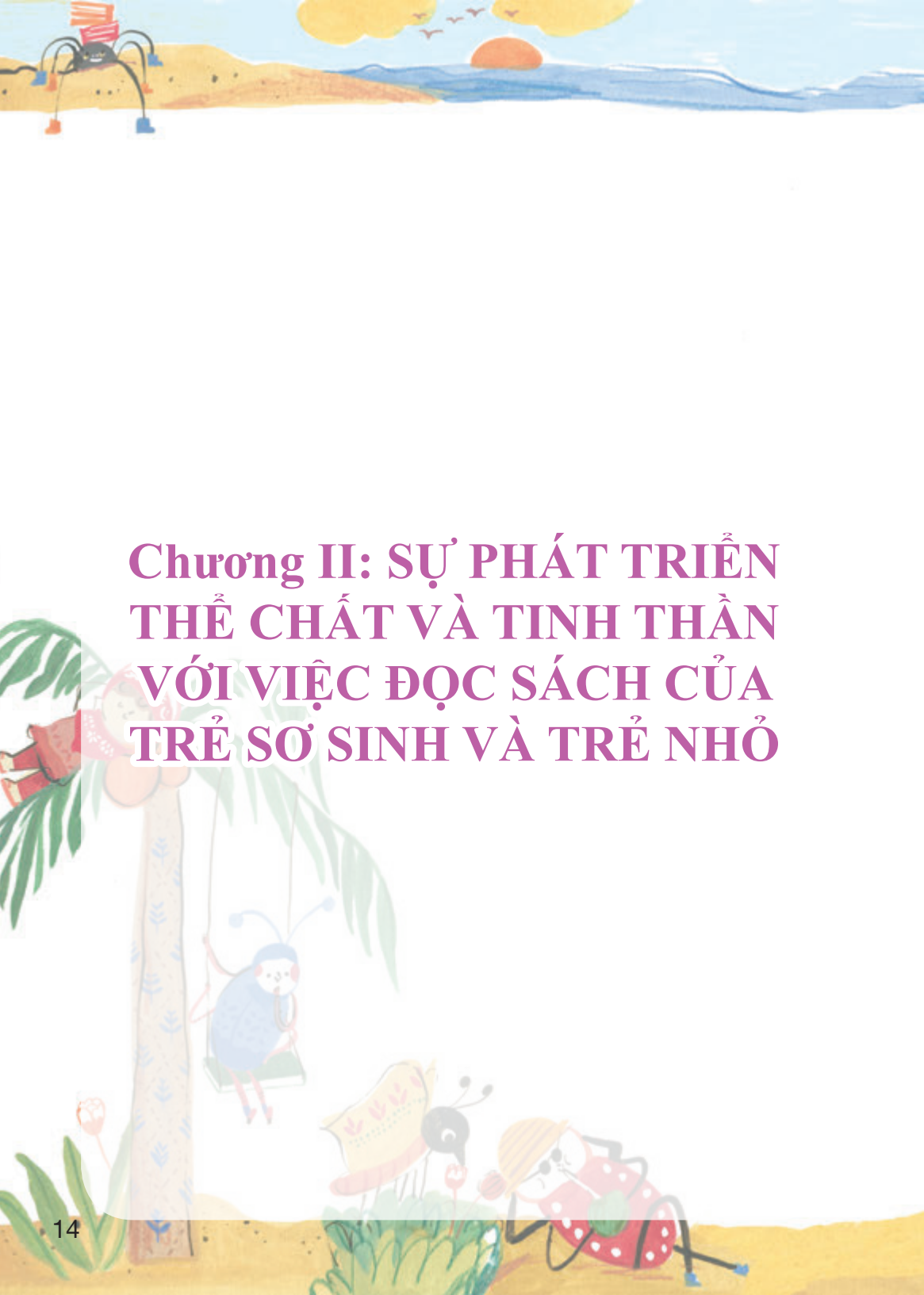
Như đã đề cập đến rằng mục tiêu của việc đọc sách cùng trẻ thực ra chỉ đơn giản là "tìm một chủ đề để trò chuyện với con cái", với tiền đề đó, một cuốn sách điện tử đơn thuần dường như không vi phạm tinh thần của việc cùng đọc sách với trẻ. Tuy nhiên, Học viện Nhi khoa Hoa Kỳ vẫn nhấn mạnh rằng trẻ trước hai tuổi, tốt nhất là không nên sử dụng các sản phẩm 3C trừ khi trò chuyện video với người thân trong gia đình. Nguyên nhân khiến trẻ em trước hai tuổi không thích hợp xem sách trên máy tính bảng, ngoài việc chúng sẽ ăn sách, cắn sách, vứt sách và xé sách (đây là những hành vi rất bình thường), một số trẻ còn coi những cuốn sách yêu thích của chúng là "những món đồ trấn an khi nũng nịu", và cứ khư khư giữ bên mình, như vậy, những chiếc máy tính bảng đắt tiền thực sự không phù hợp. Ngoài ra, nhiều sách điện tử hoặc APP ứng dụng thực ra không hề đơn giản vì thường tạo ra một số hiệu ứng âm thanh và ánh sáng, từ đó gây trở ngại cho bộ não non nớt của trẻ.

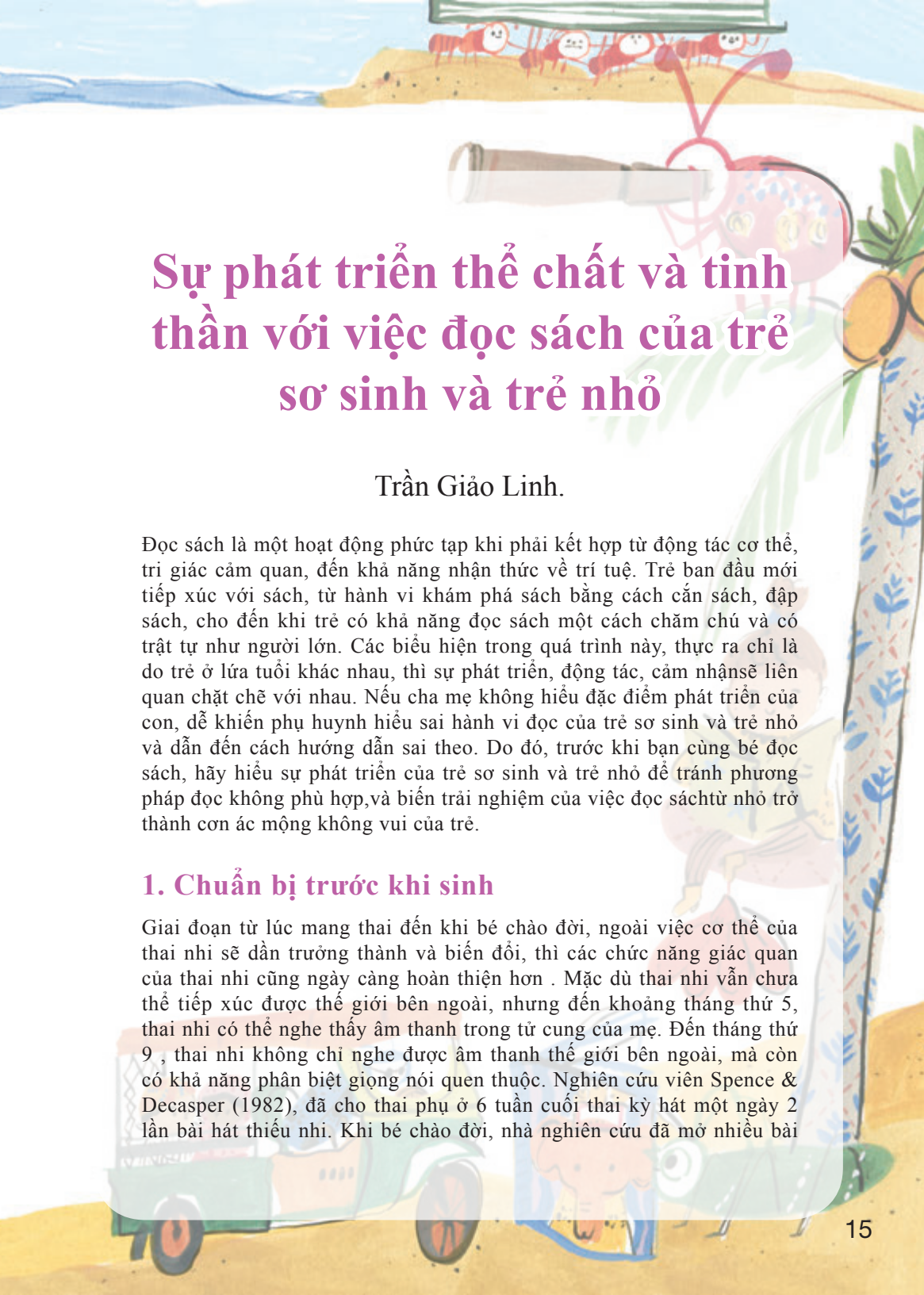
Đừng sử dụng các sản phẩm 3C như một bảo mẫu chuyên kể các câu chuyện thay vì cha mẹ kể, điều này không hiệu quả. Nghiên cứu của Đại học Washington cho thấy, để trẻ em xem các DVD phát triển não bộ, thì thực tế vốn từ vựng ngôn ngữ trong tương lai không những không tăng lên, thậm chí còn tệ hơn cả em bé không xem DVD! Nghiên cứu của Đại học Seirei Christopher University Nhật Bản cũng chỉ ra rằng, cha mẹ và trẻ nhỏ cùng xem sách tranh được làm thành DVD trước, điều đó không thể kích thích sự hoạt động thùy trước trán của trẻ. Nó không giúp thúc đẩy sự phát triển nhận thức, học tập và khả năng ngôn ngữ của trẻ. Chỉ khi cha mẹ đích thân "đọc sách và trò chuyện cùng trẻ", thì não bộ mới được truyền cảm hứng, sự thật đang ở ngay trước mắt, muốn lười biếng cũng khó lắm thay!

Tuổi thơ của trẻ chỉ lácó đúng một lần, vậy nên hãy tận dụng thời gian để đọc sách cùng trẻ trước 5 tuổi. Theo tôi, không có gì quan trọng hơn điều này.

Chương II: SỰ PHÁT TRIỂN THỂ CHẤT VÀ TINH THẦN VỚI VIỆC ĐỌC SÁCH CỦA TRẺ SƠ SINH VÀ TRẺ NHỎ

The background features a colorful illustration. At the top, a line of red ants with white markings on their backs is marching across a sandy hill. Below them, a magnifying glass with a wooden handle is positioned over an open book. The book's pages are filled with small, colorful icons. To the right, a stylized tree with green leaves and orange fruit is visible. The overall scene is bright and educational.

Sự phát triển thể chất và tinh thần với việc đọc sách của trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ

Trần Giảo Linh.

Đọc sách là một hoạt động phức tạp khi phải kết hợp từ động tác cơ thể, tri giác cảm quan, đến khả năng nhận thức về trí tuệ. Trẻ ban đầu mới tiếp xúc với sách, từ hành vi khám phá sách bằng cách cầm sách, đập sách, cho đến khi trẻ có khả năng đọc sách một cách chăm chú và có trật tự như người lớn. Các biểu hiện trong quá trình này, thực ra chỉ là do trẻ ở lứa tuổi khác nhau, thì sự phát triển, động tác, cảm nhận sẽ liên quan chặt chẽ với nhau. Nếu cha mẹ không hiểu đặc điểm phát triển của con, dễ khiến phụ huynh hiểu sai hành vi đọc của trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ và dẫn đến cách hướng dẫn sai theo. Do đó, trước khi bạn cùng bé đọc sách, hãy hiểu sự phát triển của trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ để tránh phương pháp đọc không phù hợp, và biến trải nghiệm của việc đọc sách từ nhỏ trở thành cơn ác mộng không vui của trẻ.

1. Chuẩn bị trước khi sinh

Giai đoạn từ lúc mang thai đến khi bé chào đời, ngoài việc cơ thể của thai nhi sẽ dần trưởng thành và biến đổi, thì các chức năng giác quan của thai nhi cũng ngày càng hoàn thiện hơn. Mặc dù thai nhi vẫn chưa thể tiếp xúc được thế giới bên ngoài, nhưng đến khoảng tháng thứ 5, thai nhi có thể nghe thấy âm thanh trong tử cung của mẹ. Đến tháng thứ 9, thai nhi không chỉ nghe được âm thanh thế giới bên ngoài, mà còn có khả năng phân biệt giọng nói quen thuộc. Nghiên cứu viên Spence & Decasper (1982), đã cho thai phụ ở 6 tuần cuối thai kỳ hát một ngày 2 lần bài hát thiếu nhi. Khi bé chào đời, nhà nghiên cứu đã mở nhiều bài

hát thiếu nhi khác nhau, kết quả là khi bé nghe đến bài hát mà mẹ đã từng hát cho bé nghe khi mang bầu, thì tốc độ bú sữa nhanh hơn và động tác cũng hoạt bát hơn. Nghiên cứu này cho thấy thai nhi nhận ra và ghi nhớ các kích thích của môi trường bên ngoài từ khi còn trong bụng mẹ.

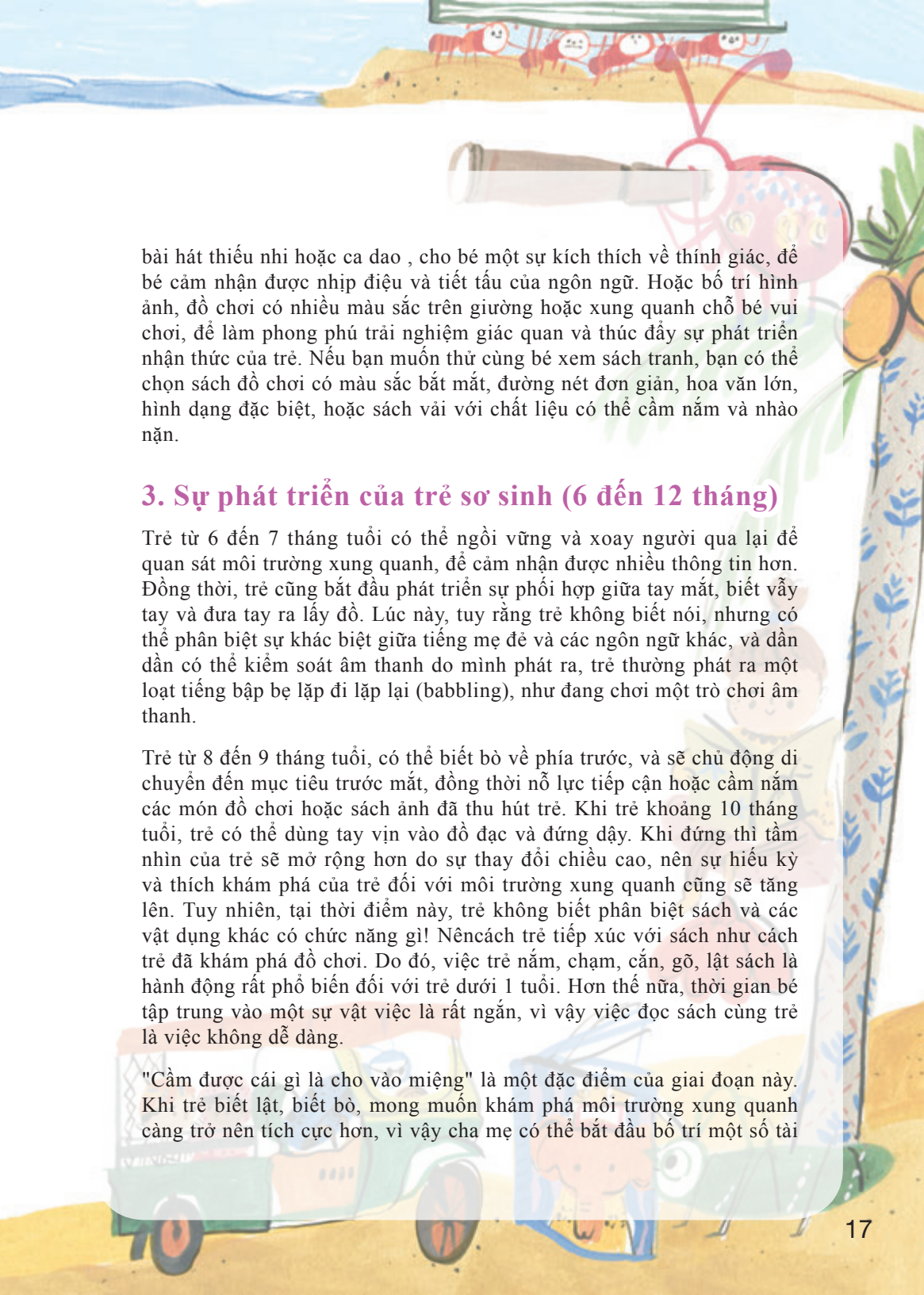
Vậy việc kể chuyện cho thai nhi nghe phải chăng cũng có lợi cho sự phát triển của bé? Vẫn chưa có nghiên cứu nào kết luận rõ ràng về việc này, nhưng bố mẹ tương lai vẫn có thể dùng cách này, để kết nối cảm xúc và thói quen đọc sách với bé sắp chào đời. Đồng thời trước khi sinh cũng có thể chuẩn bị môi trường và nguồn sách để cùng trẻ đọc trong tương lai, ung dung nho nhã bắt đầu cuộc hành trình thân mật cùng đọc với trẻ. Mặt khác, đối với những phụ nữ mang thai vất vả, hay người trưởng thành thì việc đọc sách cũng là một niềm vui và nuôi dưỡng tâm hồn và khí chất. Mẹ bầu thường xuyên đọc những cuốn sách hay có thể giảm bớt sự khó chịu về thể chất và căng thẳng cảm xúc khi mang thai, để tâm trạng vui vẻ đón nhận một sinh linh mới sắp ra đời.

2. Sự phát triển của trẻ sơ sinh (0 đến 6 tháng)

Trẻ sơ sinh có thể ngủ tới 20 giờ mỗi ngày. Khi thời gian thức dậy của trẻ tăng lên, lượng hoạt động cũng trở nên lớn hơn. Ánh sáng, màu sắc, đường nét, âm thanh, và các kích thích khác trong môi trường sẽ dần thu hút sự chú ý của trẻ.

Trẻ sơ sinh có khả năng tiếp thu, nắm bắt, và có phản xạ bản năng tự nhiên. Ngoài thị giác ra, thì các giác quan như thính giác, vị giác, khứu giác và xúc giác đều rất nhạy cảm. Những bản năng tự nhiên này là nền tảng cho sự phát triển và học hỏi của trẻ, khiến cho trẻ nhanh chóng thành thạo kỹ năng uống sữa, phân biệt chính xác giọng nói và hơi mẹ. Tầm nhìn của trẻ có thể nhìn về hướng khuôn mặt của người chăm sóc mình và mỉm cười.

Mặc dù thị lực của trẻ chưa phát triển hoàn chỉnh, nhưng trẻ thích nhìn các đồ vật với màu sắc tươi sáng, chẳng hạn như quả bóng đỏ hoặc bảng phóng phi tiêu có màu đối lập đen và trắng, hình biểu đồ, v.v., đặc biệt thích nhìn vào khuôn mặt. Lúc này, mẹ có thể ẵm trẻ lên và hát những

A colorful illustration of a child with a magnifying glass. The child is wearing a patterned shirt and shorts, and is looking through the magnifying glass at a group of red crickets on a sandy bank. The background shows a blue sky and a body of water.

bài hát thiếu nhi hoặc ca dao, cho bé một sự kích thích về thính giác, để bé cảm nhận được nhịp điệu và tiết tấu của ngôn ngữ. Hoặc bố trí hình ảnh, đồ chơi có nhiều màu sắc trên giường hoặc xung quanh chỗ bé vui chơi, để làm phong phú trải nghiệm giác quan và thúc đẩy sự phát triển nhận thức của trẻ. Nếu bạn muốn thử cùng bé xem sách tranh, bạn có thể chọn sách đồ chơi có màu sắc bắt mắt, đường nét đơn giản, hoa văn lớn, hình dạng đặc biệt, hoặc sách vải với chất liệu có thể cầm nắm và nhào nặn.

3. Sự phát triển của trẻ sơ sinh (6 đến 12 tháng)

Trẻ từ 6 đến 7 tháng tuổi có thể ngồi vững và xoay người qua lại để quan sát môi trường xung quanh, để cảm nhận được nhiều thông tin hơn. Đồng thời, trẻ cũng bắt đầu phát triển sự phối hợp giữa tay mắt, biết vẫy tay và đưa tay ra lấy đồ. Lúc này, tuy rằng trẻ không biết nói, nhưng có thể phân biệt sự khác biệt giữa tiếng mẹ đẻ và các ngôn ngữ khác, và dần dần có thể kiểm soát âm thanh do mình phát ra, trẻ thường phát ra một loạt tiếng bập bẹ lặp đi lặp lại (babbling), như đang chơi một trò chơi âm thanh.

Trẻ từ 8 đến 9 tháng tuổi, có thể biết bò về phía trước, và sẽ chủ động di chuyển đến mục tiêu trước mắt, đồng thời nỗ lực tiếp cận hoặc cầm nắm các món đồ chơi hoặc sách ảnh đã thu hút trẻ. Khi trẻ khoảng 10 tháng tuổi, trẻ có thể dùng tay vịn vào đồ đạc và đứng dậy. Khi đứng thì tầm nhìn của trẻ sẽ mở rộng hơn do sự thay đổi chiều cao, nên sự hiếu kỳ và thích khám phá của trẻ đối với môi trường xung quanh cũng sẽ tăng lên. Tuy nhiên, tại thời điểm này, trẻ không biết phân biệt sách và các vật dụng khác có chức năng gì! Nên cách trẻ tiếp xúc với sách như cách trẻ đã khám phá đồ chơi. Do đó, việc trẻ nắm, chạm, cắn, gõ, lật sách là hành động rất phổ biến đối với trẻ dưới 1 tuổi. Hơn thế nữa, thời gian bé tập trung vào một sự vật việc là rất ngắn, vì vậy việc đọc sách cùng trẻ là việc không dễ dàng.

"Cầm được cái gì là cho vào miệng" là một đặc điểm của giai đoạn này. Khi trẻ biết lật, biết bò, mong muốn khám phá môi trường xung quanh càng trở nên tích cực hơn, vì vậy cha mẹ có thể bắt đầu bố trí một số tài

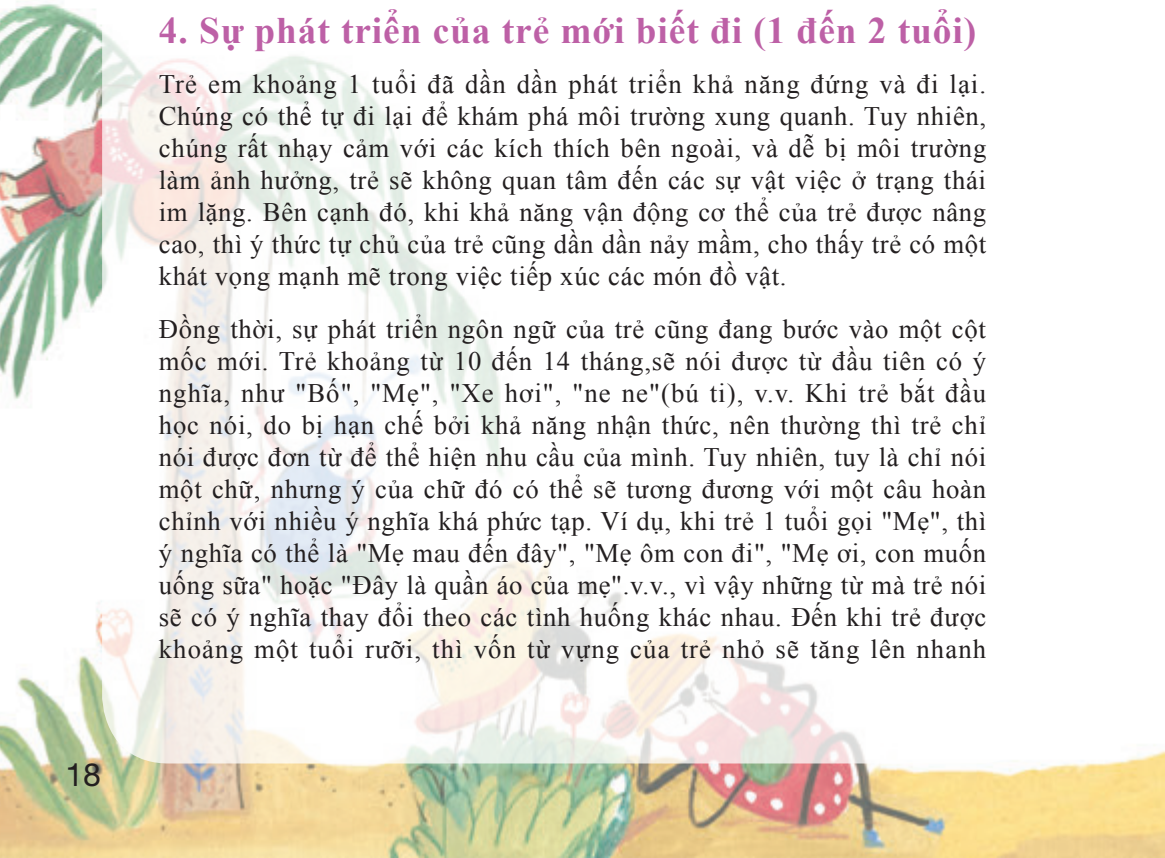
liệu đọc với chất liệu khác nhau (như sách vải, sách tấm), để bé chạm vào cảm thấy thích thú và lật sang trang, hoặc chọn một số sách tranh câu chữ ngắn gọn, hình ảnh đơn giản cụ thể, kết hợp với giọng điệu biến hoá hoặc tạo ra âm thanh của các đạo cụ nhỏ, và cùng với trẻ i i a a hát và chơi đùa cùng nhau.

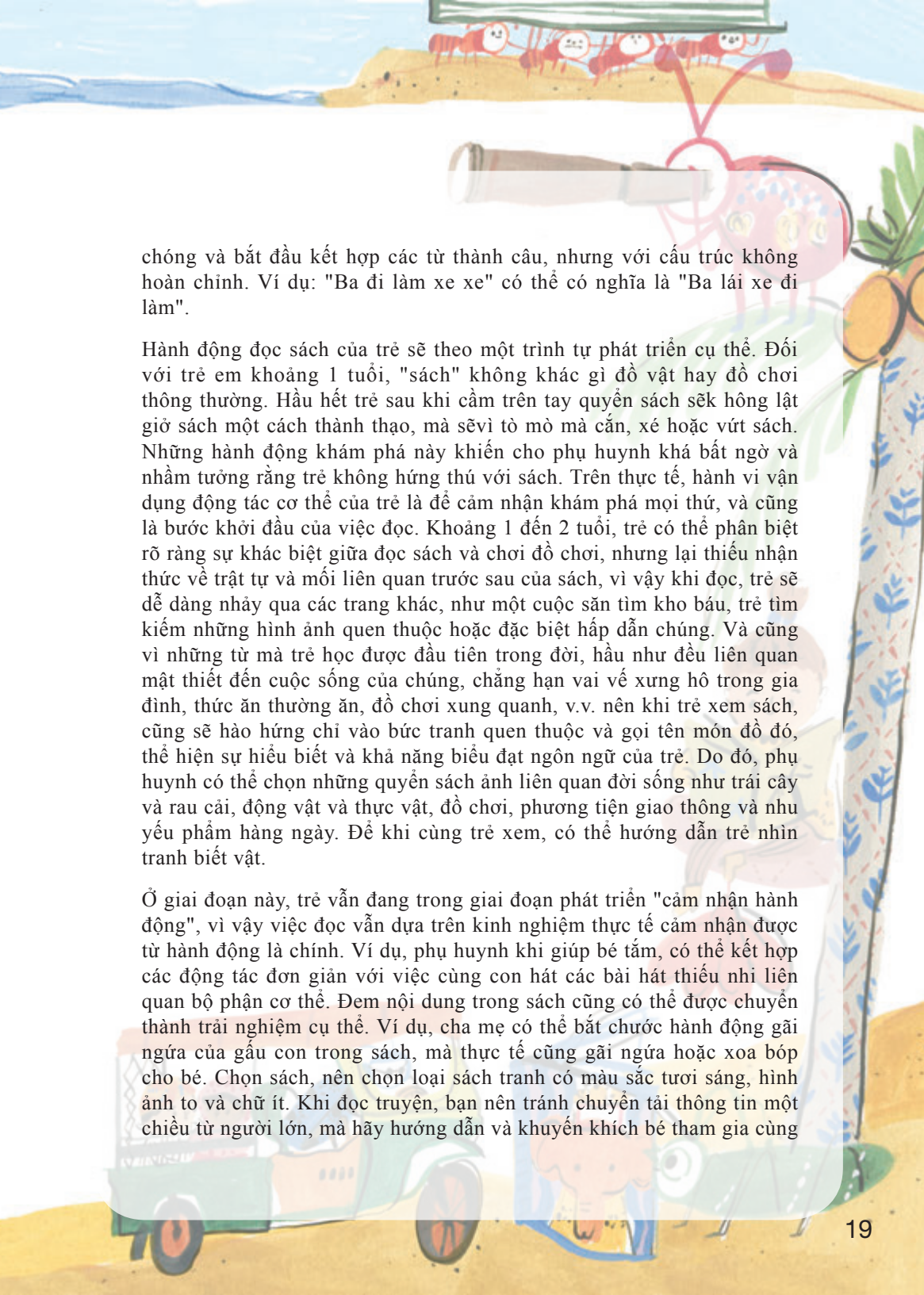
Khi cùng đọc sách cùng trẻ, bạn có thể chọn một cuốn sách bìa cứng dày, được đóng một cách kiên cố, ngoài việc để không dễ bị trẻ xé rách ra, thì cũng tiện cho tự bé lật trang sách, phụ huynh có thể hướng dẫn trẻ sử dụng các kỹ năng đơn giản vận dụng ngón tay, chẳng hạn như dùng phần đầu ngón tay đẩy nhẹ viền sách để lật sang trang. Ngoài ra, hình ảnh đơn giản rõ ý nghĩa trong sách, có thể giúp trẻ nhìn hình biết vật, và thích thú hơn. Sách trò chơi với các thao tác thực hành, có thể thỏa mãn tính thích khám phá của trẻ, và đó cũng là một lựa chọn tốt.

4. Sự phát triển của trẻ mới biết đi (1 đến 2 tuổi)

Trẻ em khoảng 1 tuổi đã dần dần phát triển khả năng đứng và đi lại. Chúng có thể tự đi lại để khám phá môi trường xung quanh. Tuy nhiên, chúng rất nhạy cảm với các kích thích bên ngoài, và dễ bị môi trường làm ảnh hưởng, trẻ sẽ không quan tâm đến các sự vật việc ở trạng thái im lặng. Bên cạnh đó, khi khả năng vận động cơ thể của trẻ được nâng cao, thì ý thức tự chủ của trẻ cũng dần dần nảy mầm, cho thấy trẻ có một khát vọng mạnh mẽ trong việc tiếp xúc các món đồ vật.

Đồng thời, sự phát triển ngôn ngữ của trẻ cũng đang bước vào một cột mốc mới. Trẻ khoảng từ 10 đến 14 tháng, sẽ nói được từ đầu tiên có ý nghĩa, như "Bố", "Mẹ", "Xe hơi", "ne ne"(bú ti), v.v. Khi trẻ bắt đầu học nói, do bị hạn chế bởi khả năng nhận thức, nên thường thì trẻ chỉ nói được đơn từ để thể hiện nhu cầu của mình. Tuy nhiên, tuy là chỉ nói một chữ, nhưng ý của chữ đó có thể sẽ tương đương với một câu hoàn chỉnh với nhiều ý nghĩa khá phức tạp. Ví dụ, khi trẻ 1 tuổi gọi "Mẹ", thì ý nghĩa có thể là "Mẹ mau đến đây", "Mẹ ôm con đi", "Mẹ ơi, con muốn uống sữa" hoặc "Đây là quần áo của mẹ".v.v., vì vậy những từ mà trẻ nói sẽ có ý nghĩa thay đổi theo các tình huống khác nhau. Đến khi trẻ được khoảng một tuổi rưỡi, thì vốn từ vựng của trẻ nhỏ sẽ tăng lên nhanh

The background features a colorful illustration. At the top, a line of red ants with white markings on their backs is marching across a yellow sandy hill. Below them, a magnifying glass with a wooden handle is positioned over an open book. The book's pages are filled with various colorful illustrations, including a green frog and a blue butterfly. To the right, a vertical element resembling a stylized tree or branch with green leaves and orange fruit is visible. The overall scene is bright and educational.

chóng và bắt đầu kết hợp các từ thành câu, nhưng với cấu trúc không hoàn chỉnh. Ví dụ: "Ba đi làm xe xe" có thể có nghĩa là "Ba lái xe đi làm".

Hành động đọc sách của trẻ sẽ theo một trình tự phát triển cụ thể. Đối với trẻ em khoảng 1 tuổi, "sách" không khác gì đồ vật hay đồ chơi thông thường. Hầu hết trẻ sau khi cầm trên tay quyển sách sẽ không lật giở sách một cách thành thạo, mà sẽ vì tò mò mà cắn, xé hoặc vứt sách. Những hành động khám phá này khiến cho phụ huynh khá bất ngờ và nhầm tưởng rằng trẻ không hứng thú với sách. Trên thực tế, hành vi vận dụng động tác cơ thể của trẻ là để cảm nhận khám phá mọi thứ, và cũng là bước khởi đầu của việc đọc. Khoảng 1 đến 2 tuổi, trẻ có thể phân biệt rõ ràng sự khác biệt giữa đọc sách và chơi đồ chơi, nhưng lại thiếu nhận thức về trật tự và mối liên quan trước sau của sách, vì vậy khi đọc, trẻ sẽ dễ dàng nhảy qua các trang khác, như một cuộc săn tìm kho báu, trẻ tìm kiếm những hình ảnh quen thuộc hoặc đặc biệt hấp dẫn chúng. Và cũng vì những từ mà trẻ học được đầu tiên trong đời, hầu như đều liên quan mật thiết đến cuộc sống của chúng, chẳng hạn vai vế xung hô trong gia đình, thức ăn thường ăn, đồ chơi xung quanh, v.v. nên khi trẻ xem sách, cũng sẽ hào hứng chỉ vào bức tranh quen thuộc và gọi tên món đồ đó, thể hiện sự hiểu biết và khả năng biểu đạt ngôn ngữ của trẻ. Do đó, phụ huynh có thể chọn những quyển sách ảnh liên quan đời sống như trái cây và rau củ, động vật và thực vật, đồ chơi, phương tiện giao thông và nhu yếu phẩm hàng ngày. Để khi cùng trẻ xem, có thể hướng dẫn trẻ nhìn tranh biết vật.

Ở giai đoạn này, trẻ vẫn đang trong giai đoạn phát triển "cảm nhận hành động", vì vậy việc đọc vẫn dựa trên kinh nghiệm thực tế cảm nhận được từ hành động là chính. Ví dụ, phụ huynh khi giúp bé tắm, có thể kết hợp các động tác đơn giản với việc cùng con hát các bài hát thiếu nhi liên quan bộ phận cơ thể. Đem nội dung trong sách cũng có thể được chuyển thành trải nghiệm cụ thể. Ví dụ, cha mẹ có thể bắt chước hành động gãi ngứa của gấu con trong sách, mà thực tế cũng gãi ngứa hoặc xoa bóp cho bé. Chọn sách, nên chọn loại sách tranh có màu sắc tươi sáng, hình ảnh to và chữ ít. Khi đọc truyện, bạn nên tránh chuyển tải thông tin một chiều từ người lớn, mà hãy hướng dẫn và khuyến khích bé tham gia cùng

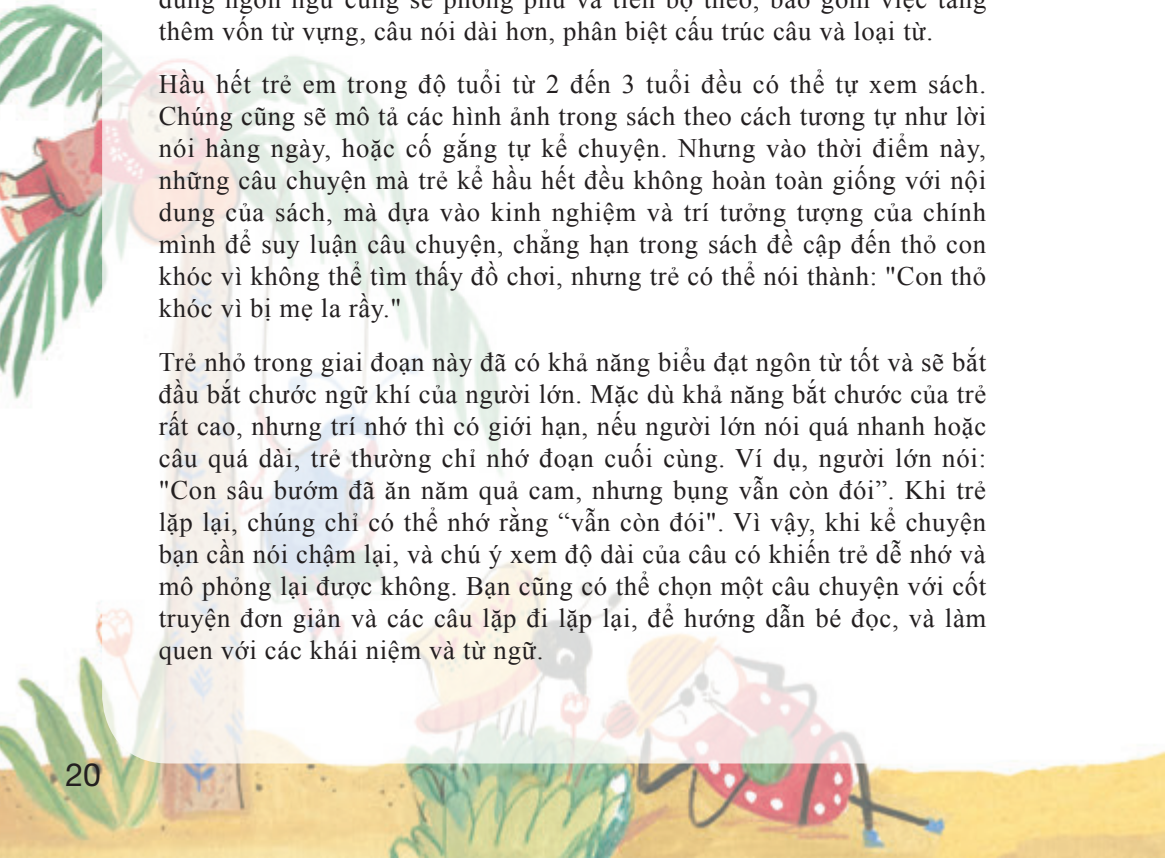
nhau. Ví dụ, hãy để bé có trách nhiệm lật sang trang hoặc kể chuyện với hình thức chơi trò chơi, phối hợp với nội dung để biến đổi biểu cảm, âm thanh vừa đủ, và thêm các động tác cơ thể.

5. Sự phát triển của trẻ nhỏ (2 đến 3 tuổi)

Trẻ nhỏ sau 2 tuổi đã bước vào "giai đoạn biết tư duy hơn" theo Lý luận phát triển nhận thức. Mặc dù chúng vẫn khám phá môi trường thông qua các động tác để cảm nhận, nhưng chúng bắt đầu biết thiết lập mối quan hệ của tình huống, và hiểu mối quan hệ nhân quả của một số tình huống đơn giản. Khi gần 3 tuổi, khả năng tư duy của trẻ đang dần hình thành, đối với những sự việc sự vật không quen thuộc, thì chúng hay thích hỏi tại sao. Điều này chỉ là hành vi biểu hiện sự hiếu kì. Cùng với việc những trải nghiệm cuộc sống của trẻ ngày càng được mở rộng thì nội dung ngôn ngữ cũng sẽ phong phú và tiến bộ theo, bao gồm việc tăng thêm vốn từ vựng, câu nói dài hơn, phân biệt cấu trúc câu và loại từ.

Hầu hết trẻ em trong độ tuổi từ 2 đến 3 tuổi đều có thể tự xem sách. Chúng cũng sẽ mô tả các hình ảnh trong sách theo cách tương tự như lời nói hàng ngày, hoặc cố gắng tự kể chuyện. Nhưng vào thời điểm này, những câu chuyện mà trẻ kể hầu hết đều không hoàn toàn giống với nội dung của sách, mà dựa vào kinh nghiệm và trí tưởng tượng của chính mình để suy luận câu chuyện, chẳng hạn trong sách đề cập đến thỏ con khóc vì không thể tìm thấy đồ chơi, nhưng trẻ có thể nói thành: "Con thỏ khóc vì bị mẹ la rầy."

Trẻ nhỏ trong giai đoạn này đã có khả năng biểu đạt ngôn từ tốt và sẽ bắt đầu bắt chước ngữ khí của người lớn. Mặc dù khả năng bắt chước của trẻ rất cao, nhưng trí nhớ thì có giới hạn, nếu người lớn nói quá nhanh hoặc câu quá dài, trẻ thường chỉ nhớ đoạn cuối cùng. Ví dụ, người lớn nói: "Con sâu bướm đã ăn năm quả cam, nhưng bụng vẫn còn đói". Khi trẻ lặp lại, chúng chỉ có thể nhớ rằng "vẫn còn đói". Vì vậy, khi kể chuyện bạn cần nói chậm lại, và chú ý xem độ dài của câu có khiến trẻ dễ nhớ và mô phỏng lại được không. Bạn cũng có thể chọn một câu chuyện với cốt truyện đơn giản và các câu lặp đi lặp lại, để hướng dẫn bé đọc, và làm quen với các khái niệm và từ ngữ.

The page features a colorful illustration. At the top, a line of red ants is shown on a sandy hill. A large, stylized red ant is in the foreground, with a magnifying glass held over its head. On the right side, a child is depicted reading a book. The background includes a blue sky and a green landscape with a tree. The overall theme is related to learning and observation.

6. Sự phát triển của trẻ nhỏ (3-5 tuổi)

Trẻ em từ 3 đến 5 tuổi đang trong "giai đoạn biết tư duy hơn" theo Lý luận phát triển nhận thức. Nhà tâm lý học phát triển ra lập luận này ông Piaget cho rằng, trẻ em ở giai đoạn này đã bắt đầu biết vận dụng trí tưởng tượng, lý luận và suy nghĩ, nhưng tư duy vẫn thuộc loại chưa thật sự trưởng thành, đối với khái niệm trừu tượng vẫn còn rất mơ hồ, đặc điểm phát triển của trẻ em trong giai đoạn này bao gồm:

- (1) Bắt chước những hành vi mà trẻ đã thấy hoặc trải nghiệm về sự vật sự việc, chẳng hạn như hành vi động tác của người lớn hoặc nội dung nói.
- (2) Có khả năng tưởng tượng, có thể sử dụng một cái gì đó để thay thế các vật phẩm không có trong bối cảnh khi chơi trò chơi, chẳng hạn như dùng hình xếp gỗ dài để thay cho điện thoại.
- (3) Tính tự trọng cao, không biết đứng ở lập trường người khác suy nghĩ về các vấn đề, vì vậy, khi cha mẹ mệt mỏi muốn đi ngủ, việc hi vọng con cái ngoan ngoãn không quấy rối ồn ào là điều không thực tế.
- (4) Không biết xem xét các khía cạnh khác nhau của tình huống. Khi quan sát mọi thứ, trẻ thường chỉ tập trung vào một tính năng đặc trưng và bỏ qua các phần khác.

Vì trẻ nhỏ đã dần dần phát triển một khái niệm đơn giản về tính logic, thông qua việc mô phỏng, tưởng tượng, lý luận, và suy nghĩ, điều này được phản ánh trong hành vi đọc khi mà trẻ em từ 3 đến 4 tuổi có thể dần nhận ra sự liên quan nội dung của từng trang sách, hiểu được trình tự phát triển của cốt truyện. Khi đọc một cuốn sách, trẻ biết đọc từng trang. Tuy nhiên, đối với nội dung của câu chuyện vẫn thuộc về mức độ nhận thức và trí nhớ, trẻ vẫn không thể đặt mình vào nhân vật để nghĩ ra điều sâu sắc hơn. Bắt đầu từ 4 đến 5 tuổi, trẻ dần hiểu chức năng của ký hiệu văn bản, chúng sẽ cố gắng đọc văn bản trong sách, và thậm chí đọc to ra mà không cần dựa vào người lớn. Vào thời điểm này, cách đọc của trẻ khá giống với cách thức của người lớn.

Vì trẻ em trong thời kỳ này bắt đầu nhận thức được các ký hiệu chữ viết trong môi trường xung quanh, nên khi đọc truyện cùng trẻ, phụ huynh có thể hướng dẫn trẻ hiểu sự tương ứng giữa các từ và âm. Mặt khác, trẻ có thể tiếp tục phát triển khả năng tư duy trừu tượng, như dự đoán, tìm kiếm, suy luận, và tưởng tượng. Cha mẹ có thể mở rộng trải nghiệm nhận thức của trẻ bằng cách đọc cùng con, tăng thông tin cơ bản về suy luận và tưởng tượng, cũng có thể chọn tình tiết hài hước thú vị, tranh ảnh hoặc sách có hình thức đa dạng, cũng có thể dẫn dắt trẻ tận dụng trí tưởng tượng để tạo thêm nhiều niềm vui hoặc giảm bớt áp lực cuộc sống.

Phụ lục: Bảng tham khảo sách lược đọc sách cùng con và đặc trưng phát triển trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ.

Độ Tuổi	Đặc trưng phát triển	Tài liệu đọc phù hợp lứa tuổi	Bí quyết đọc sách cùng trẻ
0-6 tháng tuổi	<ul style="list-style-type: none"> ● Thời gian ngủ khá dài. ● Thị lực chưa nhìn được rõ, nhưng có thể dõi nhìn theo. ● Thích nhìn khuôn mặt đối phương. ● Thính giác và xúc giác rất nhạy bén. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Màu sắc tươi sáng, đường nét đơn giản, hình ảnh to rõ, sách đồ chơi có tạo hình bắt mắt. ● Sách vải đem lại xúc giác mới lạ và có thể chịu được sự nhàu nặn. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Trong quá trình chăm sóc con cái, bạn có thể hát các bài hát thiếu nhi, ca dao, để kích thích thính giác của trẻ. ● Thường xuyên ôm trẻ và trò chuyện với trẻ. ● Đặt đồ chơi hoặc tranh có màu tương phản trên giường và môi trường sinh hoạt của bé.
6-12 tháng tuổi	<ul style="list-style-type: none"> ● Trẻ dần dần ngồi vững và bắt đầu biết bò. ● Thích giữ cầm nắm đồ vật, chẳng hạn như cổ gắng cầm sách và lật sách. ● Cầm được bất cứ vật gì đều đưa lên miệng ngậm. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Sách vải, sách tấm.v.v các loại sách có chất liệu khác nhau. ● Sách tranh có từ ngữ ngắn gọn, hình ảnh rõ ràng. ● Bìa sách đóng kiên cố, chất giấy tốt để lật. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Vận dụng sự biến hoá giọng nói, hoặc các dụng cụ nhỏ có thể phát ra âm thanh, để cùng trẻ chơi trò chơi kể chuyện. ● Để trẻ tự do khám phá sách ảnh, hướng dẫn chúng vận dụng cách dùng ngón tay lật sách. ● Chỉ tay vào hình ảnh trong sách và nói tên đồ vật đó.

Độ Tuổi	Đặc trưng phát triển	Tài liệu đọc phù hợp lứa tuổi	Bí quyết đọc sách cùng trẻ
	<ul style="list-style-type: none"> ● Biết chú ý đến hình ảnh trong sách và dùng tay vỗ vỗ. ● Biết phân biệt các giọng nói khác nhau.	<ul style="list-style-type: none"> ● Sách trò chơi có thao tác đơn giản.	
1-2 tuổi	<ul style="list-style-type: none"> ● Bắt đầu học nói. ● Biết đứng và đi ● Độ tập trung ngắn, dễ bị phân tâm. ● Có thể tự cầm sách và lật trang sách tới lui.	<ul style="list-style-type: none"> ● Các loại sách ảnh liên quan trải nghiệm cuộc sống của trẻ (như: thức ăn, đồ chơi). ● Sách truyện tranh màu sắc bắt mắt, hình to chữ ít. ● Sách trò chơi với các thao tác đơn giản.	<ul style="list-style-type: none"> ● Khi giúp trẻ làm vệ sinh tắm rửa, có thể kết hợp động tác đơn giản, cùng hát các bài ca dao hay nhạc thiếu nhi liên quan đến bộ phận cơ thể. ● Lúc đọc truyện cùng trẻ, để trẻ phụ trách lật trang sách, hoặc chơi trò kể chuyện, phối hợp với giọng điệu, biểu cảm và động tác cơ thể thích hợp.

Độ Tuổi	Đặc trưng phát triển	Tài liệu đọc phù hợp lứa tuổi	Bí quyết đọc sách cùng trẻ
2-3 tuổi	<ul style="list-style-type: none"> ● Tăng thêm vốn từ và câu. ● Thường xuyên hỏi “Đây là gì?”, “Đó là gì?” ● Biết một số khái niệm đơn giản về quan hệ nhân quả. ● Xem lặp lại nhiều lần 1 quyển sách. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Truyện tranh với tình tiết đơn giản, và câu chữ có lặp lại. ● Nội dung xoay quanh đề tài cuộc sống của trẻ, như: ăn cơm, tắm, xúc miệng, đi nhà vệ sinh, ngủ, khám bác sĩ. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kể chuyện với giọng đọc chậm vừa, lưu ý độ dài của câu để đảm bảo giúp trẻ nhớ và mô phỏng lại được.
3-5 tuổi	<ul style="list-style-type: none"> ● Khả năng mô phỏng cao. ● Trí tưởng tượng phong phú. ● Có khả năng lập luận đơn giản tính logic sự việc một . ● Biểu đạt ngôn ngữ lưu loát. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Loại sách tranh có tình tiết thú vị. ● Loại sách có tình tiết thảo luận về tâm lý và cảm xúc. ● Các câu chuyện mở rộng kinh nghiệm cuộc sống. ● Câu chuyện miêu tả tình thân, tình bạn. ● Sách về kiến thức cuộc sống. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Hướng dẫn trẻ nhận thức được mối quan hệ giữa chữ và âm. ● Khi cùng trẻ thảo luận nội dung câu chuyện, cha mẹ có thể chia sẻ suy nghĩ và kinh nghiệm bản thân, mở rộng tư duy nhận thức của trẻ. ● Khuyến khích trẻ kể chuyện cho gia đình.

**Chương III: CÂU HỎI
THƯỜNG GẶP KHI BỐ MẸ
ĐỌC SÁCH CÙNG TRẺ**

CÂU HỎI THƯỜNG GẶP KHI BỐ MẸ ĐỌC SÁCH CÙNG TRẺ

Trần Giảo Linh

Câu hỏi 1: Tôi nên chuẩn bị gì trước đọc sách cùng con?

Đọc cũng là một kỹ năng cần phải học. Nếu trẻ con có cơ hội tiếp xúc với sách từ nhỏ, có cơ hội quan sát cách người lớn đọc, và có người đọc cho chúng nghe, chúng sẽ tự nhiên học được cách lật trang sách, biết tên gọi của các đồ vật, biết nhìn tranh ảnh kể chuyện, sau đó nhận biết mặt chữ. Ngay cả trẻ sơ sinh còn đang bọc tã cũng có thể đọc.

Không gian đọc lý tưởng là sự kết hợp bởi nhiều yếu tố, do đó bạn có thể thiết lập môi trường đọc yên tĩnh và đủ ánh sáng trước khi đọc sách cùng con. Ví dụ, tăng cường các thiết bị chiếu sáng trong một góc phòng, và đặt trên chiếc đệm nhựa, gối ôm hoặc búp bê. Như vậy là đã có một góc đọc sách lý tưởng, ngoài ra cũng có thể đặt thêm giá sách, giỏ sách hoặc tủ cho trẻ để sách, và nuôi dưỡng thói quen dọn dẹp trước và sau khi đọc của trẻ.

Cha mẹ cũng có thể chuẩn bị trước một số tài liệu đọc, chẳng hạn như thu thập một số bài hát thiếu nhi ngắn, thú vị, nhịp nhàng và du dương để đọc cho trẻ nghe. Hoặc tìm những câu chuyện phù hợp kinh nghiệm sống, sở thích của trẻ, và kể cho chúng nghe bằng cách trò chuyện. Sách tranh dành cho trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ chủ yếu nên chọn những cuốn sách cung cấp các khái niệm đơn giản, có thể thao tác thực hành, hình ảnh rõ

ràng và súc tích và sách được đóng kiên cố. Còn đối với trẻ em trên 4-5 tuổi, có tính học hỏi cao, nên chủ đề đọc có thể đa dạng hơn, bao gồm những câu chuyện cổ tích giàu trí tưởng tượng, những cuốn sách tranh khám phá sự phát triển của cảm xúc tâm lý, sách về câu chuyện kinh nghiệm cuộc sống, những câu chuyện miêu tả mối quan hệ về gia đình và bạn bè, sách tranh kiến thức khoa học tự nhiên, đều là sách phù hợp với lứa tuổi thu hút trẻ nhỏ đọc.

Câu hỏi 2: Trẻ dễ bị phân tâm. Làm thế nào để thu hút sự tập trung của trẻ?

Chức năng giác quan của trẻ nhỏ rất nhạy cảm, tính hiếu kỳ mạnh mẽ và thích khám phá cao, nên dễ bị ảnh hưởng bởi các tác động bên ngoài. Sự tập trung đến một sự vật sự việc không thể duy trì quá lâu, hơn thế nữa, khi mới ban đầu tiếp xúc với sách trẻ thường không biết sách là gì, do đó biểu hiện hiếu động và bị phân tâm là điều bình thường.

Trước tiên phụ huynh nên quan sát lý do tại sao trẻ không thể tập trung đọc, tài liệu đọc có đáp ứng nhu cầu đọc của trẻ chưa? Hay có một hoạt động xung quanh thu hút chúng hơn là đọc sách? Đối với trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ, sử dụng đạo cụ, hoặc thêm các chuyển động thân thể, cùng với sự biến hoá giọng đọc thích hợp, có thể thu hút sự tập trung của trẻ. Kể chuyện đồng thời tương tác với đồ chơi, sẽ tăng thêm sự tham gia và hứng thú của trẻ. Đối với trẻ lớn hơn, vì đã có khả năng suy luận tính logic, có thể mở rộng và tích lũy kinh nghiệm đọc sách của trẻ, liên kết câu chuyện trong sách với cuộc sống. Ví dụ, sau khi đọc một câu chuyện giới thiệu về cửa hàng, cha mẹ có thể đưa con thực tế đi siêu thị hoặc cửa hàng, điều này thú vị với trẻ hơn là chỉ đọc các hình minh họa trong sách.

Câu hỏi 3: Tôi nên làm gì nếu trẻ muốn lật sang trang tiếp theo khi câu chuyện chưa kết thúc?

"Khả năng tự chủ" là mục tiêu được theo đuổi của từng giai đoạn trưởng thành, chỉ là ý nghĩa của việc tự chủ ở mỗi giai đoạn trưởng thành sẽ khác nhau. Trẻ có thể tự lật trang sách và tìm sách, thì đã có khả năng kiểm soát cơ bản đối với những cuốn sách trước mặt. Đối với trẻ nhỏ, đây đã là một thành tựu lớn rồi. Vì vậy trẻ sẽ thích thú hưởng thụ việc tự do lật các trang sách, đây là điều thường thấy trong thời kì đầu cha mẹ cùng trẻ đọc sách, điều này sẽ dần dần được cải thiện sau đó. Cha mẹ có thể áp dụng cách hướng dẫn nhẹ nhàng mà không gượng ép, để trẻ dần làm quen với mô hình cha mẹ cùng con đọc sách kiểu "kẻ xướng người bè". Lúc này nếu bạn cứ khăng khăng kéo trẻ trở lại với kiểu đọc sách của mình thì có khi còn phản tác dụng, dễ khiến trẻ có ác cảm với việc đọc sách.

Cha mẹ không phải lo lắng về việc bản thân thiếu kỹ năng, không làm gì được nhiều. Thay vào đó, cha mẹ nên quan sát và đánh giá biểu hiện của con mình. Khi bé muốn tự mình xem sách, người lớn phải kiềm lại sự nhiệt tình quá mức của mình. Bạn có thể uống một tách trà nóng, thong thả ngồi kế bên quan sát. Lúc nào thích hợp hãy cho trẻ một cái nhìn khẳng định, Khi chúng đã hoàn toàn thoải mái với sự khám phá của mình, thì trẻ sẽ mong muốn thực hiện thử thách ở cấp độ cao hơn. Lúc này, vì bạn chưa rời con nữa bước nên bạn sẽ là chỗ dựa để trẻ nghe theo với đề nghị của bạn. Như vậy, chính trẻ sẽ đến với bạn vì nhu cầu của chúng, chứ không phải vì chúng bị bạn quấy rầy mà muốn trốn tránh.

Câu hỏi 4: Trẻ thích tôi đọc cùng một cuốn sách nhiều lần, điều đó có ổn không?

Trẻ thích xem lại cùng 1 quyển sách nhiều lần, điều đó là rất phổ biến và bình thường. Bởi vì người lớn thường dựa trên mục tiêu và nhu cầu rõ ràng để đọc sách, nên hành vi đọc sách cần hiệu quả. Nhưng trẻ em thì khác, đối với trẻ sơ sinh, những câu chuyện quen thuộc giống như những người bạn tốt của chính mình, trẻ mong muốn được gặp gỡ và tương tác với những người bạn tốt mỗi ngày, cộng với việc trẻ nhỏ có sự quan sát nhạy bén và trí tưởng tượng không giới hạn, trải nghiệm mới được thông qua các giác quan, liên tục được tích lũy và sắp xếp lại trong não. Vì vậy ngay cả khi chúng xem lại cùng một cuốn sách mỗi ngày, chúng vẫn có thể có phát hiện mới trong cuốn sách tranh quen thuộc bất cứ lúc nào. Do đó sẽ không có gì ngạc nhiên khi trẻ xem đi xem lại nhiều lần cùng một quyển sách.

Tuy nhiên, mọi cuốn sách hay đều giống như một ngọn núi cao. Ngoài việc nuôi dưỡng sở thích đọc sách của trẻ, điều quan trọng là cung cấp nội dung đọc đa dạng. Cha mẹ có thể thảo luận với con cái một mô hình đọc sách có cân nhắc đến nhu cầu và mong đợi của nhau. Ví dụ, mỗi ngày trước khi đi ngủ, cha mẹ sẽ cùng bé đọc hai cuốn sách, một cuốn do trẻ chọn, một cuốn do cha mẹ chọn, và sách cha mẹ chọn cũng nên chọn từ từ từng ít một, mỗi cuốn sách hay đều có thể đọc lại một vài lần cùng với trẻ, để trẻ dần làm quen và tìm thấy niềm vui, đồng thời trẻ có thể dần dần có thêm nhiều bạn sách hay.

Câu hỏi 5. Khi tôi vừa bận rộn vừa mệt mỏi, con trẻ liên tục đòi tôi đọc truyện cho chúng nghe. Tôi phải làm sao?

"Đọc sách cùng con" là đọc theo hình thức chia sẻ. Sự thú vị của quá trình đọc phải là cảm giác chung của cả hai bên mới đúng. Việc cùng đọc sách với con trẻ là điều quan trọng mà cha mẹ nên làm, nhưng nó

phải được thực hiện với tinh thần thoải mái. Nếu bạn mệt mỏi hoặc bị vướng bận bởi nhiều việc linh tinh khác, rồi lại phải dành thời gian để kể chuyện cho con. Như vậy tâm trạng dễ dẫn đến bức dọc hoặc thiếu kiên nhẫn, không những không thể có được niềm vui khi đọc sách cùng nhau, mà còn phá hủy bầu không khí và chất lượng của việc đọc.

Bởi vì trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ không có khả năng đứng ở góc độ người khác để suy nghĩ, hầu hết chúng chỉ biết thỏa mãn nhu cầu bản thân, nhưng thông qua các tình huống xã hội và kinh nghiệm thực tế, trẻ em trên 2-3 tuổi có thể dần dần phát triển khả năng suy luận logic và đặt mình vào vị trí người khác để suy nghĩ, và cũng có thể bắt đầu học biết cách chờ đợi và nhẫn nại. Do đó, khi cha mẹ cảm thấy mệt mỏi, nên biểu đạt với trẻ tình hình khi đó, hãy thử để trẻ hiểu, hoặc thảo luận về phương pháp đọc khác với trẻ, chẳng hạn như thính thoảng dùng CD để thay thế việc đọc. Hãy nhớ đừng đọc sách như một việc bắt buộc phải làm, mà hãy thật sự tận hưởng để đọc sách với con. Trong khi bạn làm quen với thế giới nội tâm của con, thì đồng thời bạn cũng có cơ hội sống lại tuổi thơ tươi đẹp của mình.

Câu hỏi 6. Nhà tôi có trên hai bé ở các độ tuổi khác nhau. Khi đọc sách cùng nhau sẽ làm ảnh hưởng lẫn nhau. Tôi nên làm gì?

Trong gia đình nếu có trẻ em ở các độ tuổi khác nhau, nên lưu ý đến sự khác biệt trong quá trình trưởng thành của chúng, và cân nhắc về việc đọc sách đối với lứa trẻ lứa tuổi khác nhau sẽ có ý nghĩa khác nhau. Nếu cùng lúc đọc truyện cho các bé ở nhà, bé nhỏ tuổi hơn có thể sẽ quấy rối và có các hành vi làm hỏng buổi đọc sách. Đây thực sự là cách trẻ con muốn làm quen và thiết lập mối quan hệ với sách, vì vậy rất khó để kỳ vọng rằng bé nhỏ hơn sẽ ngoan ngoãn phối hợp với anh chị mình mà nghe kể chuyện. Nếu bạn lo lắng về sự quấy rối này của bé, bạn có thể tận dụng thời gian bé nhỏ nghỉ ngơi hoặc ngủ, mà đọc sách cùng anh chị của bé. Nếu bạn muốn cùng lúc đọc chuyện cho các bé cùng nghe. Thì

bạn có thể chọn tài liệu dành cho bé nhỏ, và khuyến khích anh chị của bé hãy tham gia với vai trò “trợ lý nhỏ” của cha mẹ, hỗ trợ cha mẹ kể chuyện cho em nghe. Một mặt, cho bé lớn có cơ hội thực tập cách diễn đạt ngôn ngữ, mặt khác và cũng tăng cường quan niệm tích cực về bản thân của bé lớn và nâng cao khả năng giao tiếp xã hội.

Nếu các bé có độ tuổi gần nhau và thói quen sinh hoạt tương tự nhau, vậy rất khó để sắp xếp thời gian riêng của từng bé. Vậy nên cha mẹ cũng có thể áp dụng cách kể chuyện dành cho nhiều bé cùng lúc tham gia. Ví dụ, khi chia sẻ một cuốn truyện có các vai động vật, một bé có thể phụ trách phát ra âm thanh tiếng chó sủa "oăng oăng", bé còn lại đảm nhiệm phát ra âm thanh tiếng mèo kêu "meo meo". Mỗi người một vai trò, tăng cường hợp tác lẫn nhau, và tránh sự can thiệp lẫn nhau. Nhập vai vào câu chuyện cũng có thể tăng cường sự hứng thú và độ tập trung của việc đọc.

Câu hỏi 7. Khi đọc truyện cùng trẻ, có cần dùng tay chỉ vào mặt chữ, để tăng cường khả năng nhận biết chữ của trẻ?

Chữ viết là một biểu tượng trừu tượng không liên quan nhiều đến trải nghiệm sống cho trẻ em trước 3- 4 tuổi. Nếu không có sự đặc biệt nhấn mạnh hoặc dẫn dắt, trẻ sẽ bỏ qua chữ viết và trực tiếp quan sát và khám phá nội dung hình ảnh. Lúc này, trẻ cần được hướng dẫn để nhận biết nhiều thông tin đa dạng (như màu sắc, đường nét, vị trí không gian, v.v.), và kết nối với đời sống sự việc xung quanh, điều này giúp ích cho việc nâng cao khả năng nhận thức cơ bản về quan sát đánh giá và phân tích lập luận của trẻ. Ngược lại, chữ viết ở thời điểm này đối với trẻ không có bất kỳ ý nghĩa thực tiễn nào.

Cũng có một số trẻ nhỏ ở tuổi 3, 4 hoặc nhỏ hơn, rất hứng thú với các chữ viết, điều này có lẽ vì mối liên hệ có ý nghĩa giữa chữ viết và kinh nghiệm cuộc sống của chúng. Ví dụ, một đứa trẻ thích xe hơi, đối với chữ cái tiếng Anh của logo xe hơi, hoặc biển số xe sẽ đặc biệt ấn tượng.

Mặc dù việc đọc có thể là cơ hội tốt để trẻ tiếp xúc và nâng cao khả năng nhận biết mặt chữ, nhưng "kỹ năng nhận biết mặt chữ" không có nghĩa là "kỹ năng biết đọc". Ngay cả khi trẻ không thể hiện mong muốn được đọc chữ, điều đó không có nghĩa là trẻ thiếu khả năng đọc. Trong khi đọc, trẻ sẽ hưởng thụ và khám phá thoải thích hơn khi không phải chịu sự khuôn khổ của các ký tự và chữ viết. Khi đến 5- 6 tuổi, chữ viết bắt đầu xuất hiện một cách có ý nghĩa trong hoàn cảnh sống của trẻ (như tên lớp của trường mẫu giáo, tên trên các tủ đựng vật dụng ở nhà trẻ, v.v.), và tự nhiên sẽ tạo ra động lực và nhu cầu biết chữ của trẻ. Lúc này, hướng dẫn trẻ đọc viết sẽ phù hợp hơn trong sự phát triển hứng thú của trẻ, và đương nhiên hiệu quả học tập sẽ tốt hơn.

Câu hỏi 8. Tôi hy vọng rằng con tôi có thể học nhiều ngôn ngữ khác nhau cùng một lúc, tôi có nên đọc các cuốn truyện với ngôn ngữ khác nhau để giúp con học ngoại ngữ không?

Trẻ nhỏ khi bắt đầu từ khoảng 1 tuổi trở đi mới có thể phát ra những từ ngữ có ý nghĩa, những từ ngữ được biểu đạt trước 2 tuổi vẫn chưa được hoàn chỉnh. Thường thì đến ba tuổi, thì trẻ mới có thể sử dụng tiếng mẹ đẻ một cách trôi chảy. Mặc dù ngôn ngữ của trẻ được bắt nguồn từ sự mô phỏng, nhưng cả ngày cứ cho trẻ xem những video phát âm tiếng Anh, thì cũng không thể nhờ đó mà giúp trẻ học được tiếng Anh, vì học ngôn ngữ đòi hỏi phải thực hành và tương tác thực tế. Cũng có thể nói, cách học tập ngôn ngữ một cách hiệu quả phải là trong một tình huống có ý nghĩa đối với trẻ, thông qua cách tiếp cận dựa trên cuộc sống thì mới đem lại hiệu quả.

Chọn một cuốn sách tranh ngoại ngữ để đọc cùng con, thì quả thật sẽ cho trẻ có cơ hội nghe và mô phỏng phát âm, nhưng nếu ngôn ngữ đó không có mối liên hệ nghĩa với trải nghiệm cuộc sống của trẻ (có nghĩa là không có cơ hội sử dụng ngôn ngữ này trong cuộc sống hàng ngày),

thì việc đọc truyện bằng ngoại ngữ chỉ có thể tạo ra sự mới mẻ và thú vị của thời điểm đó, không thể tích lũy khả năng ngôn ngữ thực sự của trẻ. Sau tất cả, việc tiếp xúc ngoại ngữ thông qua câu chuyện trong thời gian ngắn, không thể nào giống như tiếng mẹ đẻ sử dụng một cách thường xuyên được. Vì vậy việc muốn học ngoại ngữ thông qua sách tranh là điều không dễ dàng. Nếu không nói về việc học ngôn ngữ, chỉ đơn thuần xem xét công dụng và ý nghĩa của việc "đọc sách cùng con", thì bất kể cha mẹ sử dụng ngôn ngữ nào để đọc sách cho trẻ, miễn là có thể liên tục tạo ra sự thú vị, đều có thể giúp trẻ nuôi dưỡng thói quen và sở thích đọc sách, và tăng cường cảm xúc thân mật giữa cha mẹ và con cái, nâng cao cảm giác an toàn và tự tin của trẻ.

Có rất nhiều cách để học ngôn ngữ. Để trau dồi khả năng đa ngôn ngữ của trẻ em, cần phải phù hợp với các tình huống có ý nghĩa. Việc cho trẻ tiếp xúc các tài liệu đọc của các ngôn ngữ khác nhau thì không có gì là sai, nhưng không cần phải quá quan trọng hóa tác dụng học ngoại ngữ của những cuốn sách truyện thiếu nhi, nếu không, việc cố tình nhấn mạnh việc học ngôn ngữ ngược lại sẽ làm mờ nhạt nội dung câu chuyện và làm giảm ý nghĩa của chúng đối với sự phát triển của trẻ nhỏ. Ngôn ngữ chỉ thật sự đi vào tâm trí trẻ một cách tự nhiên khi trẻ thực sự đắm chìm trong bởi các tình huống lý thú của truyện.

Phương pháp thúc đẩy khuyến khích việc đọc sách của trẻ

Đọc sách là một cách quan trọng để trẻ nhận biết thế giới xung quanh. Trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ thông qua các chuyển động cơ thể và nhận thức giác quan để làm quen với thế giới. Do đó, cha mẹ có thể thông qua việc đọc sách để giao tiếp với trẻ, tăng cường quan hệ mật thiết giữa cha mẹ và con, và xây dựng môi trường trưởng thành và học hỏi lẫn nhau trong gia đình. Các phương pháp được giới thiệu dưới đây đều thích hợp để thúc đẩy việc đọc sách ở nhà, giúp cho bạn và con bắt đầu bước khởi hành cho chặng đường đọc sách.

Phương pháp 1: Thường ngày hãy nói chuyện với trẻ nhiều hơn.

Thời gian cha mẹ bên cạnh con cái là thời điểm tốt để nuôi dưỡng những sở thích chung của đôi bên, đó là thời khắc tốt đẹp để tạo ra những đề tài chung. Hơn thế nữa, cha mẹ còn đóng vai trò hướng dẫn và thị phạm trong việc phát triển ngôn ngữ của trẻ. Thần thái, giọng điệu, cách phát âm và tốc độ nói đều khiến trẻ dễ dàng bắt chước theo. Ngoài ra, sự phản ứng của cha mẹ về phát âm của trẻ, bao gồm chăm chỉ lắng nghe và khen ngợi sự biểu hiện của trẻ, cũng có thể giúp trẻ xây dựng sự tự tin và thoải mái thể hiện bản thân hơn.

Cha mẹ có thể làm điều sau:

- ✓ Thường xuyên nói chuyện con cái, trong quá trình nói chuyện, quan sát phản ứng của trẻ, và cố gắng hiểu suy nghĩ và nhu cầu của trẻ.
- ✓ Cố gắng sử dụng các câu nói ngắn khi nói chuyện với trẻ, và nói với tốc độ chậm lại, để trẻ có thể dễ dàng bắt chước và lặp lại.
- ✓ Tập trung lắng nghe con nói, trả lời các câu hỏi của con với giọng điệu biểu đạt đầy đủ và rõ ràng.
- ✓ Cố gắng sử dụng các câu hỏi mở mà không có câu trả lời nhất định càng nhiều càng tốt. Ví dụ, “nếu cây trong rừng bị chặt hết, động vật sẽ như thế nào?”

- ✓ Hướng dẫn và khuyến khích trẻ tự trả lời các câu hỏi và không nên trả lời thay cho trẻ.
- ✓ Chia sẻ kinh nghiệm sống của bạn, chẳng hạn như những gì đã xảy ra khi bạn còn nhỏ hoặc những việc bạn làm mỗi ngày.
- ✓ Đưa con bạn đi dạo trên một khu phố hoặc công viên, thảo luận về những điều gặp trên đường, chẳng hạn như cửa hàng, cây đường hoặc những chú chó lang thang.
- ✓ Đưa trẻ ra ngoài để giúp trẻ phong phú kinh nghiệm sống và các chủ đề thảo luận.

Phương pháp 2: Trau dồi kinh nghiệm đọc sách cho trẻ

Sách tranh là tài liệu đọc chủ yếu cho trẻ em trong giai đoạn mẫu giáo, vì sách tranh có hình ảnh và chữ viết, nên khi trẻ xem loại sách này, trẻ có thể thoải sức phát huy trí tưởng tượng, thông qua thị giác và trải nghiệm được vẻ đẹp của nghệ thuật tranh ảnh. Đồng thời trẻ cũng được tiếp xúc với chữ viết một cách rất tự nhiên, và dẫn đến thói quen quan sát chữ viết trong môi trường sống, thiết lập mối liên kết của chữ viết với cuộc sống. Vì vậy, nếu để trẻ thường tiếp xúc với sách, xem sách như người bạn, thì đối với việc phát triển ngữ văn trong trẻ sẽ có ý nghĩa rất lớn.

Cha mẹ có thể làm điều như sau:

- ✓ Tập thói quen đọc sách cho cả gia đình. Khi con xem người lớn đọc sách mỗi ngày, chúng sẽ tự nhiên làm theo.
- ✓ Hãy để con khám phá sách một cách tự do và thỏa mãn trí tò mò về sách ảnh.
- ✓ Cho con thực hành việc cầm lấy sách và lật trang sách .
- ✓ Cố gắng đọc sách cho con nghe cố định mỗi ngày.
- ✓ Cho con sách và không gian đựng sách riêng, chẳng hạn như giá sách hoặc tủ sách.
- ✓ Khuyến khích con dùng sách ảnh để kể chuyện cho các thành viên trong gia đình nghe.
- ✓ Đưa con đến thư viện hoặc ghé thăm hiệu sách trẻ em.
- ✓ Mua sách làm quà tặng cho con bạn vào các ngày lễ đặc biệt hoặc vào ngày sinh nhật của con bạn.
- ✓ Cùng con tự chế một cuốn sách nhỏ.

Phương pháp 3: Chơi trò chơi đóng vai nhân vật hoặc kể chuyện

Trẻ con từ hai tuổi trở đi, thường chơi các trò chơi bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau. Chúng mang từ vựng nghe được từ trải nghiệm bên ngoài và sử dụng trong lúc chơi, đồng thời học từ vựng mới từ các bạn cùng lứa, đặc biệt là khi chơi trò phân vai diễn kịch, trẻ con sẽ đối thoại theo các tình huống và vai diễn, mà luyện tập được cách giao tiếp và biểu đạt ngôn ngữ. Kể chuyện là một phần rất quan trọng trong cuộc sống của trẻ, kể chuyện ngoài việc kích thích sự hứng thú của trẻ con trong việc đọc, làm giàu vốn từ vựng, nâng cao khả năng nghe và hiểu, và làm phong phú trí tưởng tượng, kể chuyện còn có thể thúc đẩy mối quan hệ cha mẹ và con cái tốt hơn.

Cha mẹ có thể làm điều sau:

- ✓ Biến hoá âm điệu và âm lượng khi kể chuyện, thêm vừa phải biểu cảm và động tác cơ thể, nhưng không quá khoa trương.
- ✓ Sử dụng các đạo cụ đơn giản để tăng sức hấp dẫn của câu chuyện đối với con nhỏ, như con rối, búp bê giấy, mặt nạ, v.v.
- ✓ Kể chuyện theo cách nhập vào vai diễn để thu hút con, đề nghị con cùng tham gia. Ví dụ, yêu cầu bé dùng ngón tay mình biến thành con sâu đói.
- ✓ Dẫn dắt con cùng dự đoán, quan sát tìm kiếm, thay thế từ và thay đổi cách đọc khác nhau.
- ✓ Khuyến khích con đặt câu hỏi và ý tưởng về nhân vật hoặc cốt truyện.
- ✓ Cùng con chơi các trò chơi từ vựng, hoặc kể chuyện tiếp sức.
- ✓ Cùng con phát huy tính sáng tạo, cải biên lại một câu chuyện.

Phương pháp 4: Cùng đọc và hát các bài ca đồng dao

Trẻ nhỏ thích tạo ra những âm thanh và nhịp điệu khác nhau khi chơi, thường thì những bài hát thiếu nhi, đồng dao, sẽ thích hợp kết nối trải nghiệm sống với thói quen hằng ngày. Hơn nữa, tiết tấu và gieo vần có thể kết hợp cùng động tác chơi trò chơi, đồng dao rất dễ nhớ dễ thuộc, là tài liệu vỡ lòng tuyệt vời cho việc học tập ngôn ngữ của trẻ.

Cha mẹ có thể làm điều sau:

- ✓ Cha mẹ khi chăm sóc con hàng ngày, ví dụ, khi rửa tay hoặc tắm cho con, bạn có thể hát bài hát thiếu nhi, hoặc ca đồng dao có liên quan như bài "Năm giác quan cơ thể" hoặc "Ngón tay".
- ✓ Luôn cùng con ca hát, hoặc ca đồng dao kết hợp trò chơi.
- ✓ Chuẩn bị CD bài hát cho mở cho con nghe.
- ✓ Có thể cho con nghe các bài hát thiếu nhi bằng các ngôn ngữ khác nhau để cho con cảm nhận được vẻ đẹp âm điệu và âm tiết của ngôn ngữ.

Phương pháp 5: Hướng dẫn trẻ xem các chữ viết hoặc ký hiệu trong môi trường sống xung quanh.

Trong cuộc sống hàng ngày, trẻ nhỏ thường tiếp xúc với các từ (như biển hiệu cửa hàng, phụ đề TV, số nhà, biển báo giao thông, bao bì thực phẩm ...). Trẻ sẽ nhận biết được các từ trong quan sát hàng ngày, và sau đó hiểu nghĩa của từ, biết được các từ là kí hiệu đại diện cho một sự vật việc. Cha mẹ có thể hướng dẫn trẻ lưu ý đến các biểu tượng trong môi trường sống, hoặc trong quá trình cùng trẻ đọc sách có thể thảo luận với trẻ về hình hài chữ viết, và nhận biết đặc điểm của tiếng Trung là "một từ, một âm điệu".

Cha mẹ có thể làm điều sau:

- ✓ Dán tên con lên đồ dùng cá nhân của chúng.
- ✓ Giúp con chú ý đến những từ phổ biến trong sách truyện.
- ✓ Đọc câu chuyện và chỉ tay vào chữ viết để giúp con hiểu hướng đọc (từ trên xuống dưới, từ trái sang phải) và các quy tắc tương ứng với âm điệu.
- ✓ Để con mô tả nội dung của tác phẩm trong khi vẽ, và cha mẹ có thể giúp viết chữ lên trên tác phẩm.
- ✓ Cung cấp cho con một số giấy trắng để chúng có thể tự do vẽ hoặc viết chữ lên.

**Chương IV: VẬN DỤNG
NGUỒN TÀI NGUYÊN CỦA
THƯ VIỆN**

VẬN DỤNG NGUỒN TÀI NGUYÊN CỦA THƯ VIỆN

1. Khu đọc sách dành riêng cho trẻ em

Để đảm bảo việc đọc được ăn sâu vào thói quen từ nhỏ của trẻ, các thư viện công cộng của các Huyện, Thị, và Thành phố đều chung tay khuyến khích việc đọc của trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ. Dưới sự nỗ lực của Bộ Giáo dục và Chính quyền địa phương, tích cực làm phong phú kho tàng đọc cho trẻ, và xây dựng khu vực đọc sách thoải mái dành riêng cho các em, hy vọng tạo được môi trường đọc vui vẻ ấm cúng. Các thư viện công cộng trên toàn quốc, bất kể là thư viện gần nhà, hay thư viện tại các nơi bạn du lịch cùng gia đình, đều là nơi tuyệt vời để vun đắp quãng thời gian thật hạnh phúc của bạn và con khi cùng đọc sách! Hãy cùng chúng tôi ghé thăm nhé!

Khu vực đọc sách chuyên dành cho trẻ em ở thư viện công cộng có những gì? Hãy đến và khám phá tìm kiếm báu vật trong thư viện nào!

2. Túi quà tặng đọc quyền cho trẻ

Để trẻ sơ sinh từ nhỏ bắt đầu tiếp xúc việc đọc sách, các thư viện công cộng của các Huyện, Thị và Thành phố đã tổ chức các hoạt động khuyến khích đọc sách nhằm thu hút các bậc cha mẹ đưa trẻ đến tham gia, bất kể là các lớp diễn giảng hay hoạt động kể chuyện, đều hy vọng rằng cha mẹ có thể cùng trẻ đọc sách, nhưng làm thế nào để bắt đầu? Làm sao để học được cách đọc sách cùng trẻ, túi quà tặng do thư viện phát tặng là tư liệu tuyệt vời nhất cho bước đầu để học tập điều đó! Trong năm 2019, có tổng cộng 560 thư viện ở 22 Huyện, Thị và Thành phố đã cùng gia nhập. Bạn có muốn biết thư viện nào gần nhà có phát túi quà tặng, hoặc thư viện nào có tham gia vào công tác liên quan các hoạt động của trẻ sơ sinh và trẻ nhỏ không? Hãy đến và xem thử nhé!

Cẩm nang dành cho bố mẹ “Bookstart”

Người phát hành	Phan Văn Trung
Ban Biên Tập	Lin Teng-Chiao, Chu Nam Hiền, Huỳnh Nguyệt Lệ, Trịnh Lai Trường, Ngô Minh Ngọc.
tiếng Trung Ban thẩm duyệt	Ngô Hạnh Linh, Trương Thục Quỳnh, Huỳnh Nãi Dục.
Viết bởi	Ngô Thung Ninh, Trần Giáo Linh.
Dịch thuật	Trần Ngọc Thủy, Tôn Bội San
Kiểm Tra	Trần Thị Hoàng Phượng
Biên tập điều hành	Ngô Trung Ích, Tiêu Văn Như, Ngô Anh Linh, Trịnh Gia Văn.
Thiết kế mỹ thuật	Cindy Wu, TopcolorCo., Ltd.
Đơn vị phát hành	Bộ Giáo Dục
Địa chỉ	Số 5, Đường Nam Trung Sơn, Khu Trung Chính, Tp.Đài Bắc 10051.
Đơn vị xuất bản	Thư viện Quốc gia Đài Loan
Địa chỉ	Số 85, đường Trung An, Khu Trung Hoà, Tp. Tân Bắc, 23574.
Năm xuất bản	Tháng 10 năm 2019, Trung Hoa Dân Quốc
Trang web Bộ Giáo Dục	http://www.edu.tw
Trang web thông tin giáo dục quốc gia	http://www.ece.moe.edu.tw
Trang web Thư viện Quốc gia Đài Loan	http://www.ntl.edu.tw

Sách có bản quyền, xin đừng in ấn

教育部

國立臺灣圖書館
National Taiwan Library